

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**FORMY A METODY ČINNOSTI ZÁKLADNÍCH ÚTVARŮ
SLUŽBY POŘÁDKOVÉ POLICIE V RÁMCI KRAJSKÉHO
ŘEDITELSTVÍ POLICIE STŘEDOČESKÉHO KRAJE,
ÚZEMNÍHO ODBORU PŘÍBRAM**

Autor práce: Pavel Bílý, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval zcela samostatně s využitím v závěru uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Příbrami a zpřístupněna ke studijním účelům v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

vlastnoruční podpis autora bakalářské práce

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Bc. Josefu Kříhovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení při tvorbě závěrečné práce.

ABSTRAKT

BÍLÝ, P. *Metody a formy činnosti základních útvarů služby pořádkové policie v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Příbram: bakalářská práce*. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2012. 65 stran. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha.

Klíčová slova: činnost pořádkové policie, veřejný pořádek, community policing, obvodní oddělení, dozorčí služba, obchůzková služba, hlídková služba

Tato bakalářská práce pojednává o formách a metodách činností využívaných u základních útvarů služby pořádkové policie. V úvodní části práce je formou rámcového vhledu nastíněn historický vývoj pořádkové policie, jsou zde vysvětleny nejdůležitější pojmy a rovněž jsou obecně popsány základní metody a formy činností využívaných při výkonu služby na těchto útvarech. Praktická část práce je věnována činnosti základních útvarů služby pořádkové policie v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Příbram. Praktická část práce je obohacena o hlavní kvantitativní ukazatele vypovídající o činnosti těchto útvarů v letech 2007 – 2011, zpracované v přehledných tabulkách s komentářem.

ABSTRACT

BÍLÝ, P. *Methods and forms of activity of basic police departments in the Regional police headquarters of the Central Bohemian Region, territorial division Příbram: Bachelor thesis*. Příbram: The College of European and Regional Studies, 2012. 65 pages. Supervisor: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Keywords: activity of the public order police, public order, community policing, district department, supervisory service, patrolling service, guarding service

This bachelor thesis deals with the forms and methods of activities exercised by the elementary units of the public order police service. In the opening part of the thesis, the historical development of the public order police is outlined in a broad terms, the most important terms are explained and further the basic methods and forms of activities used during exercising of the service by these units are generally described. The practical part of the thesis focuses on the elementary units of the public order police within the Regional police headquarters of the Central Bohemian Region, Territorial Division of Příbram. As a component of the practical part there are also quantitative indicators documenting activity of these units in the years 2007 - 2011 processed in the form of well-arranged tables with comments.

OBSAH

ÚVOD	7
1 - CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 - ZÁKLADNÍ POJMY	11
2.1 Pojem policie	11
2.2 Pojem veřejný pořádek	13
2.3 Community policing	15
2.4 Pojmy součinnost a spolupráce	18
3 - HISTORICKÝ VÝVOJ POŘÁDKOVÉ POLICIE	20
3.1 Organizace policie	21
3.2 Činnost pořádkové policie	22
4 - METODY A FORMY ČINNOSTI POŘÁDKOVÉ POLICIE	26
4.1 Metody činnosti služby pořádkové policie	26
4.1.1 Metoda prevence	26
4.1.2 Metoda represe	28
4.2 Formy činnosti pořádkové policie	31
4.2.1 Dozorčí služba	31
4.2.2 Hlídková služba	32
4.2.3 Obchůzková služba	34
4.2.4 Skupina dokumentace	36
5 - ČINNOST ZÁKLADNÍCH ÚTVARŮ SLUŽBY POŘÁDKOVÉ POLICIE V RÁMCI KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE STŘEDOČESKÉHO KRAJE, ÚZEMNÍHO ODBORU PŘÍBRAM	38
5.1 Kvantitativní ukazatele nápadu trestné činnosti na území Středočeského kraje a v teritoriu Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Příbram, v letech 2007 – 2011	41
5.2 Činnost pořádkové policie na Obvodním oddělení Policie ČR Dobříš	49
ZÁVĚR	53
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	55
SEZNAM ZKRATEK	58
SEZNAM TABULEK	59
PŘÍLOHY	60

ÚVOD

Téma bakalářské práce se aktuálně zabývá odborným nástinem souvisejícím s uplatňováním jednotlivých metod a forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie uplatňovaných v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Příbram (dále jen KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram). Služba pořádkové a železniční policie je nejpočetnější složkou Policie České republiky (dále jen Policie ČR) a její základní útvary jsou co do rozsahu činnosti nejkomplexnější složkou Policie ČR. Plní základní úkoly, které jsou legitimně vymezeny v ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o Policii ČR). Pokrývají oblast veřejného pořádku a bezpečnosti, pátrání po osobách a věcech, trestní řízení ve stadiu prověřování, evidenci a šetření přestupků včetně jejich vyřízení v blokovém řízení, je-li tento způsob vyřízení v daném případě možný, dále součinnost a spolupráci s orgány veřejné moci, ale i činnost na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Z celkové charakteristiky činnosti základních útvarů pořádkové policie je patrná jejich univerzalita neboli všestrannost, se kterou úzce souvisí i nutnost a povinnost všech policistů pořádkové služby se neustále seznamovat s širokou škálou nových zákonných i podzákonných právních předpisů, ale i interních aktů řízení, mezi něž řadíme například nařízení ministra vnitra, rozkazy a závazné pokyny policejního prezidenta, rozkazy krajského ředitele a množství dalších dokumentů, upravujících v podstatě veškerou činnost policie jako celku. Tento fakt příslušníky Policie ČR (dále jen policisty) zařazené na základních útvarech služby pořádkové policie nepochybně do určité míry limituje oproti policistům zařazeným u jiných útvarů specializovaných služeb, zejména pokud jde o dosažení profesní odbornosti a získání zkušeností nezbytných z hlediska profesionálního plnění služebních úkolů a povinností.

Úvodní část bakalářské práce je věnována rozboru souvisejících pojmů jako je policie a veřejný pořádek, následně popisuje historický vývoj pořádkové činnosti policie se zaměřením na policii v organizačním a činnostním pojetí a na vymezení oborů policie a poté pokračuje v širší rovině v rozboru jednotlivých metod a forem činnosti základních útvarů služby pořádkové policie se zřetelem na její právní úpravu a na činnost policie na daném celku. V bakalářské práci jsou využity metody analýzy, čili rozboru právní úpravy činnosti pořádkové policie, a komparace, tedy srovnání

kvantitativních ukazatelů týkajících se činnosti základních útvarů pořádkové policie dislokovaných na KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram. Dále je sem zahrnuto i studium odborné literatury související s popisovanou problematikou a zákonné úpravy veřejnopořádkové činnosti. Promítají se v ní i vlastní poznatky autora získané jak v přímém výkonu pořádkové služby, tak i na pozici zástupce vedoucího obvodního oddělení Policie ČR. Praktická část bakalářské práce se pak v užší rovině zabývá uplatněním dříve rozebraných forem policejní činnosti na základních útvarech služby pořádkové policie zřízených na KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, zejména je zaměřena na činnost Obvodního oddělení Policie ČR Dobříš (dále jen OOP Dobříš). Práce je obohacena o kvantitativní ukazatele týkající se nápadu trestné činnosti a objasněnosti v rámci Středočeského kraje a podrobněji i v teritoriu uvedeného územního odboru po jednotlivých základních útvarech služby pořádkové policie.

1 - CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je teoretickým způsobem postihnout problematiku veřejnopořádkové činnosti Policie ČR s důrazem na zpracování pokud možno uceleného přehledu metod a forem činností využívaných na základních útvarech služby pořádkové policie. Tento hlavní cíl je dále podrobněji rozpracován na příkladu konkrétního útvaru Policie ČR s územní působností, v tomto případě se jedná o KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, jak je uvedeno v úvodu, a v rámci tohoto územního odboru je pak popsáno zejména praktické uplatnění veřejnopořádkové činnosti policie na příkladu OOP Dobříš.

V bakalářské práci je v úvodní, teoreticky zaměřené části, kromě seznámení se základními pojmy provedena i stručná exkurze do historického vývoje samotného pojmu policie, je nastíněna její organizace v českých zemích v rámci Rakousko-Uherské monarchie, po vzniku samostatného Československa, v období po druhé světové válce i v současné České republice a rovněž jsou zde obecně vymezeny základní úkoly služby pořádkové policie, která je co do personálního obsazení zdaleka nejpočetnější složkou Policie ČR. Dále je v nejrozsáhlejší kapitole této bakalářské práce s využitím odborné literatury a zákonných i podzákonných norem včetně interních aktů řízení Policie ČR zpracována obširnější všeobecná teoretická analýza jednotlivých forem a metod činností využívaných na základních útvarech služby pořádkové policie. Poslední kapitola bakalářské práce je pak zaměřena více prakticky a je věnována obvodním oddělením Policie ČR v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, zejména pak porovnání kvantitativních ukazatelů vypovídajících o zatíženosti, činnosti a výslednosti těchto útvarů, a to včetně jejich porovnání v některých kategoriích i s ostatními složkami Policie ČR v rámci tohoto územního odboru. Samostatná podkapitola v samém závěru práce je věnována OOP Dobříš, kde je autor bakalářské práce služebně zařazen v posledních třech letech, z toho v posledním roce ve funkci zástupce vedoucího oddělení pro trestní řízení.

V úvodní části bakalářské práce je v první řadě podrobně vysvětleno základní pojmosloví, konkrétně pojmy policie, veřejný pořádek, community policing, součinnost a spolupráce, a dále pak jsou obecně představeny a následně podrobněji rozebrány jednotlivé metody a formy činnosti využívané na základních útvarech služby pořádkové policie, především dozorčí služba, hlídková služba, obchůzková služba a činnost skupiny dokumentace. Praktická část bakalářské práce se pak podrobněji zabývá

činností obvodních oddělení Policie ČR v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, se zvláštním důrazem na činnost OOP Dobříš, a to včetně spolupráce s obcemi a uplatňování metody community policing v rámci výkonu služby u policistů s územní odpovědností. Rovněž je v praktické části v přehledných komentovaných tabulkách rozpracováno podrobné srovnání kvantitativních ukazatelů sledujících vývoj nápadu trestné činnosti jak na KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, jako celku, tak i na jednotlivých základních útvarech, poslední tabulka je pak věnována datům vztahujícím se k trestné činnosti ve služebním obvodu OOP Dobříš. Všechny tabulky se vztahují k období posledních pěti let, tedy let 2007 – 2011, a to včetně doplňujícího komentáře. Tato data získaná z informačního systému Policie ČR „Evidence trestního řízení“ (dále jen ETR) vypovídají mimo jiné i o úspěšné činnosti jak základních útvarů služby pořádkové policie, tak i ostatních složek Policie ČR v rámci Středočeského kraje.

2 - ZÁKLADNÍ POJMY

2.1 Pojem policie

Nejběžnějším ve světě používaným označením pro všechny typy bezpečnostních sborů je pojem policie, pocházejí z řeckých výrazů polis (tj. obec, město a v přeneseném slova smyslu i stát) a politeia (tedy státní správa, svobodná obec, občanství, život občanský či veřejný, správa věcí veřejných, správa či zřízení obecní, činnost obecní, péče o blaho obce).¹ Výraz policie měl dříve dvojí význam – kromě významu institucionálního, který přetrval do současnosti jako označení bezpečnostních složek, to byl i význam činnostní, čili označení pro pracovní náplň bezpečnostních orgánů. Například výraz policie obyvatelstva, nebo též policie populační, zahrnoval opatření ke zjišťování stavu obyvatelstva pro správní účely. Činnostní význam slova policie se již ale v současné době nepoužívá a zůstal tak pouze význam institucionální, byť se nejedná zdaleka o jediné označení ozbrojených bezpečnostních sborů. Dalšími variantami názvu pro tyto sbory jsou výrazy četnictvo, milice, žandarmerie apod. Bez ohledu na název sboru však hlavní úkoly zůstávaly stále tytéž – je jimi především ochrana života a zdraví osob, majetku občanů i státu a dohled nad veřejným pořádkem.

Na počátku 20. století charakterizoval doc. Maršan policii následovně: „Policií rozumíme činnost státní moci k obraně veřejného řádu proti rušení jednotlivci. Policie jest zvláštním způsobem činností správní, jaksí negativní stránkou její, neméně ovšem důležitou než činnost pozitivní, neboť bezpečnost a ochrana práv garancí moci veřejné jsou nezbytnou podmínkou hospodářského rozvoje i kultury.“² Zde je ještě patrné použití pojmu policie ve významu činnostním, nikoli institucionálním.

V českých zemích zhruba od poslední čtvrtiny 18. století do roku 1945 fungovala jednak policie státní, jednak větší množství městských a obecních policií, označovaných souhrnně jako komunální policie. Po únoru 1948 byl pro policejní složky používán název Sbor národní bezpečnosti (zkráceně SNB) a výraz policie se do označení našich bezpečnostních složek vrátil až na začátku 90. let 20. století. Nyní je státní policií Policie České republiky a místní sbory se podle statusu obce označují jako

---

¹ MACEK, Pavel, Antonín FILÁK a kolektiv. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*. Praha: Police history, 2004, s. 16. ISBN 80-86477-21-5.

² MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny obecních policií I*. Praha: Police history, 2004, s. 19. ISBN 80-86477-26-6.

Městská policie či Obecní policie. Zároveň se pro příslušníky Policie ČR začal opět používat výraz policista, zatímco pro příslušníky komunálních policií je určeno označení strážník. Jedním z nejpodstatnějších rozdílů mezi těmito sbory je právní úprava vztahu mezi příslušníky sboru a jejich zaměstnavateli. Právní vztah, v němž příslušníci bezpečnostních sborů - mezi něž patří i Policie ČR (dále pak Hasičský záchranný sbor ČR, Celní správa ČR a Vězeňská služba ČR) – vykonávají službu, se již tradičně označuje jako služební poměr. Jde o vztah mezi Českou republikou a příslušníkem bez ohledu na to, v jakém bezpečnostním sboru je tento příslušník zařazen. Práva a povinnosti státu vůči příslušníkovi plní bezpečnostní sbor.³ Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů se řídí zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o služebním poměru) a oprávnění a povinnosti policistů při výkonu služby upravuje zákon o Policii ČR. Při plnění svých úkolů působí Policie ČR na území celé České republiky. Naproti tomu strážníci městských a obecních policií jsou v zaměstnaneckém poměru vůči obci, jejich pracovněprávní vztah se řídí zákoníkem práce a jejich oprávnění a povinnosti jsou upraveny zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obecní policii). Obecní policie může svoji působnost zásadně vykonávat pouze na území obce, kde byla zřízena. Takto vymezený vztah územní působnosti může být modifikován koordinační veřejnoprávní smlouvou uzavřenou mezi obcí, která obecní policii zřídila, a jinou obcí nebo obcemi. Forma a obsah takové smlouvy jsou upraveny v ustanovení § 3a zákona o obecní policii.⁴ Poměrně výrazně se od sebe liší i oprávnění a povinnosti policistů a strážníků. Například okruh donucovacích prostředků, které mohou strážníci použít, je užší nežli ten, který mají k dispozici policisté. Ve srovnání s oprávněními policistů jsou podmínky pro použití donucovacích prostředků strážníky stanoveny konkrétněji a tím je i zúžena možnost jejich použití.⁵ Konkrétní výčet a podrobnější specifikace rozdílů v oprávněních a povinnostech policistů a strážníků by ale příliš odbočily od tématu této práce, navíc by bohatě naplnily práci samostatnou.

---

³ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. Praha: Anag, 2009, s. 205. ISBN 978-80-7263-541-2.

⁴ MATES, P., B. ČECHMÁNEK, M. HROMÁDKA, K. KRAMÁŘ aj. RAJMAN. *Policejní právo*. Praha: Linde, 2006, s. 167. ISBN 80-7201-590-7.

⁵ MATES, P., B. ČECHMÁNEK, M. HROMÁDKA, K. KRAMÁŘ aj. RAJMAN. *Policejní právo*. Praha: Linde, 2006, s. 194. ISBN 80-7201-590-7.

2.2 Pojem veřejný pořádek

Veřejný pořádek patří do skupiny neurčitých právních pojmů, které se vyskytují v celém právním řádu. Ačkoli se objevuje v různých, nejen policejních předpisech, není nikde definován. Tak je tomu záměrně, aby například mohl neustále (bez nutnosti změn zákonů) odrážet stav vývoje společnosti. Můžeme si pod ním představit souhrn pravidel chování na veřejnosti, která jsou obsažena jak v právních, tak i v mimoprávních normách, respektive stav, kdy jsou dodržována. Pro jeho obsah je tedy důležité právě to, jak jej obecně chápe společnost, jaká pravidla vytváří a aplikuje, aby bylo dosaženo klidného a vyváženého stavu v občanském soužití.⁶ Veřejný pořádek tak můžeme chápat jako souhrn pravidel chování na veřejnosti, jejichž zachovávání je v souladu s obecným názorem o klidném a pokojném soužití osob a je ve veřejném zájmu.⁷

Jak již bylo zmíněno, ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti je jedním ze základních úkolů policejních sborů nejen u nás, ale na celém světě, a to bez ohledu na název, kterým je tento sbor označován, či na státní zřízení. Samotný pojem veřejný pořádek není žádným zákonem definován, lze jej chápat jako souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných, které jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy a jejichž zachovávání je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.⁸ Pojem veřejný pořádek tedy v sobě zahrnuje mezilidské vztahy regulované právními i neprávními normami, přičemž je používán jak samostatně, tak i s různými přívlastky, často například ve spojení „místní záležitosti veřejného pořádku“. Obecnějším pojmem, nadřazeným pojmu veřejný pořádek, je pojem vnitřní pořádek, který společně s bezpečností tvoří součást tzv. vnitřních věcí (ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci je pak Ministerstvo vnitra). Pojem bezpečnost, který s pojmem veřejný pořádek v tomto kontextu úzce souvisí, bývá zpravidla vymezován negativně; vychází se z pojmu nebezpečí, které lze chápat jako stav, který objektivně obsahuje možnost vzniku škody z důvodů vnějších či vnitřních. Přesné vymezení tohoto pojmu není možné, neboť závisí na celé řadě faktorů (např. místo a čas, společenské, sociální či

---

⁶ CANDIGLIOTA, Z., K. FOUKALOVÁ a J. KOPAL. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem*. Brno: Liga lidských práv, 2010, s. 18. ISBN 978-80-87414-01-9.

⁷ FOUKALOVÁ, Kristýna a kolektiv. *Bezpečnost a právo na místní úrovni: Legislativní předpoklady prosazování community policing po změně zákona o Policii české republiky*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. – Centrum ProPolice, 2010, s. 5. ISBN 978-80-87110-18-8.

⁸ MACEK, Pavel a Antonín FILÁK. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. Praha: Police history, 2002, s. 18. ISBN 80-86477-10-X.

náboženské poměry apod.). Policie poskytuje ochranu celospolečenským zájmům a hodnotám (státu, ústavnímu zřízení, nerušenému výkonu orgánů moci zákonodárné, výkonné i soudní), právníckým a fyzickým osobám (životu, zdraví, lidské důstojnosti) i majetku (hmotného i nehmotného bez rozdílu vlastníků).⁹

Ochrana veřejného pořádku patří ve smyslu ustanovení § 35 odst. 1 a 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích) do oblasti samostatné působnosti obcí. Co tvoří místní záležitosti veřejného pořádku, zákon výslovně nestanoví. Nepochybně sem spadají zejména otázky, v nichž může podle § 10 zákona o obcích vydat obec v samostatné působnosti obecně závaznou vyhlášku, nicméně jejich okruh může být i širší.¹⁰

V zákoně o Policii ČR je ochrana veřejného pořádku zahrnuta mezi základní úkoly policie vymezené v ustanovení § 2. Z této právní úpravy vyplývá, že veřejný pořádek patří k základním objektům činnosti policie, a zvláště pak pořádkové policie, s tím, že veřejný pořádek je součástí tzv. vnitřního pořádku. Jinak řečeno, veřejný pořádek a veřejná bezpečnost představují jednu ze základních součástí tzv. vnitřních věcí, tj. vnitřní bezpečnosti státu. Nutno zdůraznit, že i po vstupu České republiky do Evropské unie nese výhradní odpovědnost za vnitřní bezpečnost náš stát, a proto opatření přijímaná v této oblasti ze strany Policie ČR nemůže přezkoumávat Evropský soudní dvůr, ale jenom soudní orgány České republiky.¹¹

---

⁹ FILÁK, Antonín a kolektiv. *Zákon o Policii České republiky s komentářem podle právního stavu k 12.1.2009*. Praha: Police history, 2009, s. 10. ISBN 978-80-86477-49-7.

¹⁰ MATES, P., B. ČECHMÁNEK, M. HROMÁDKA, K. KRAMÁŘ a J. RAJMAN. *Policejní právo*. Praha: Linde, 2006, s. 165. ISBN 80-7201-590-7.

¹¹ DANICS, Štefan. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, s. 87. ISBN 978-80-86708-38-6.

2.3 Community policing

Dalším pojmem, který je třeba si v souvislosti s činností základních útvarů policie ujasnit, je pojem Community policing. V Závazném pokynu policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008 o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie (dále jen ZP PP č. 110/2008) se pod pojmem „Community policing“ rozumí služba veřejnosti spočívající zejména v provádění opatření k předcházení protiprávnímu jednání a odstraňování příčin jeho vzniku v úzké spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, právníckými a fyzickými osobami.¹² Charakterizuje ho důraz na lokální řešení místních problémů a na schopnost policie navazovat užitečné vazby s představiteli samosprávy, s občany a dalšími partnery na místní úrovni. Tento přístup sebou nese větší autonomii a odpovědnost nižších organizačních článků Policie ČR i jednotlivých policistů.¹³ Policista s konkrétní odpovědností, to je vlastně návrat k prvorepublikové tradici.¹⁴

Vhodný protějšek anglického výrazu „community policing“ v českém pojmosloví pravděpodobně zcela chybí – jen těžko by se hledalo jednoduché slovní spojení, které by v sobě zahrnuvalo obecnou práci policistů v místních společenstvích (obcích, menších městech nebo jednotlivých městských čtvrtích), spolupráci mezi policisty, místními představiteli státní správy a samosprávy a dalšími institucemi či jednotlivými občany při řešení konkrétních problémů a zároveň i pouto, jímž jsou jak policisté, tak i občané vázáni k místu, kde žijí a pracují a které je – někdy více, jindy méně – motivuje k zájmu o dění a podobu tohoto místa. Myšlenka community policing neubírá policistům nic z jejich povinností a pravomocí, ale staví je do poněkud jiného světla. Nadále tvoří hráz v boji proti zločinu, stále je jejich úkolem vyhledávat a postihovat ty, kdo porušují zákony. Měřítkem úspěšnosti policejní práce ale přestávají být pouze absolutní čísla zahrnující počty dopadených pachatelů trestné činnosti a počty úkonů, které bylo nutno udělat, aby byli dopadeni a pohnáni k odpovědnosti. Objevují se zde i další kritéria – například schopnost reagovat přiměřeně na potřeby místních obyvatel, motivovat je k tomu, aby se sami podíleli na řešení problémů jejich komunity

---

¹² Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008 o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*, čl. 2 písm. p).

¹³ FOUKALOVÁ, Kristýna a kolektiv. *Bezpečnost a právo na místní úrovni: Legislativní předpoklady prosazování community policing po změně zákona o Policii české republiky*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. – Centrum ProPolice, 2010, s. 3. ISBN 978-80-87110-18-8.

¹⁴ LINHARTOVÁ, Dagmar. *Pojetí community policing v České republice. Policista*. Praha: MV ČR, 2007, č. 12, s. 7-8. ISSN 1211-7943.

a hledání způsobu, jak tyto problémy skutečně vyřešit. Tato kritéria se však objektivně hodnotí velice těžko, neboť výsledky této práce jsou vidět až v dlouhodobějším časovém horizontu.¹⁵

Základní principy metody Community policing spočívají mimo jiné například v tom, že za bezpečnost a veřejný pořádek není odpovědná pouze policie, nýbrž celá veřejnost. Lokální problémy mají být řešeny na místní úrovni, územní odpovědnost za danou lokalitu by měl mít vždy konkrétní policista, který by samozřejmě měl být obyvatelům této lokality znám a měl by mít jejich plnou důvěru. Policie by prostřednictvím těchto územně odpovědných policistů svou činnost měla zaměřovat v první řadě na preventivní působení a omezení příčin vzniku bezpečnostních rizik, k čemuž je zapotřebí jednak aktivní přístup samotných policistů, ale i vstřícné jednání obyvatel lokality, o jejichž bezpečí jde především. Kromě dříve uvedeného by pak policie měla pravidelně informovat veřejnost o bezpečnostní situaci na daném území a při plánování své činnosti by měla rovněž brát zřetel na potřeby a očekávání svých partnerů, tedy zejména orgánů místní samosprávy.

Spolupráce s obcemi může být na základě ustanovení § 16 zákona o Policii ČR upravena koordinačními dohodami, které může uzavřít útvar policie určený policejním prezidentem s konkrétní obcí. Přímými partnery jsou přitom organizační článek policie určený policejním prezidentem na straně jedné a obec, resp. její orgány, na straně druhé.¹⁶ Náležitosti koordinačních dohod jsou rovněž uvedeny v ustanovení § 16 zákona o Policii ČR. Smysl metody Community policing spočívá v předcházení trestné činnosti, identifikace stávajících problémů, navržení a realizace vhodných preventivních opatření a s tím související obnovení, resp. posílení důvěry občanů v policii a zvýšení pocitu bezpečí u veřejnosti. S tím dále souvisí i delegování odpovědnosti za bezpečnostní situaci v dané lokalitě na co nejširší veřejnost, nikoli pouze na policii, neboť pokud se chtějí občané cítit ve své lokalitě bezpečně, musí pro to také sami něco udělat a ne pouze spoléhat na to, že jejich problémy někdo jiný vyřeší za ně. Metoda Community policing zahrnuje různé postupy policejní práce spočívající mimo jiné i v aktivní komunikaci s veřejností a s tím související zvýšení efektivity každodenní policejní práce při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti.

---

¹⁵ TOŠOVSKÝ, M., O. SKALNÍK, M. HRINKO a D. JASOVSKÁ. *Čtení o community policing*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. – Centrum ProPolice, 2010, s. 7, 8. ISBN 978-80-87110-20-1.

¹⁶ FILÁK, Antonín a kolektiv. *Zákon o Policii České republiky s komentářem podle právního stavu k 12.1.2009*. Praha: Police history, 2009, s. 37. ISBN 978-80-86477-49-7.

Community policing je filozofie policejní práce, která klade důraz na místní znalost a pevné postavení policisty v lokalitě, ve které slouží. Cílem všech policejních postupů, které z této filozofie vycházejí, je zapojení veřejnosti do policejní práce takovým způsobem a v takové míře, aby se zvýšila její efektivita, a zároveň zapojení policisty do veřejného života tak, aby se zvýšila jeho prestiž. Jednotlivé postupy, které z této filozofie vycházejí, jsou založené na spolupráci policie, veřejnosti, samosprávy a místních organizací a institucí. Všechny tyto postupy jsou zaměřeny na předcházení škodám a následkům kriminálního a rizikového chování nebo na předcházení opakování takového chování. Opatření, která všichni zúčastnění přijímají, jsou buď dlouhodobá, zaměřená na zmírnění trvalých problémů, anebo krátkodobá, vyžadující rychlé a okamžité řešení aktuálního ohrožení.¹⁷

Policisté zavedením metody „Community policing“ vykročili na téměř zapomenutou cestu, která vede vstříc občanům, a současně si chtějí udržet vysokou odbornost, která je pro plnění jejich úkolů nezbytná. Chtějí znovu získat ztracenou důvěru a probudit v lidech ochotu podílet se na věcech veřejného pořádku. Smyslem je předcházení trestné činnosti, navrhování vhodných opatření, identifikace problémů a delegování zodpovědnosti na co nejširší občanskou veřejnost.¹⁸ Úspěch tohoto počínání ve velké míře závisí i na schopnosti policistů efektivně komunikovat s lidmi, kteří jsou rozčilení, nervózní, otrěsení, vyděšení a často vůči policii předem nepřátelsky naladěni, kteří v daném okamžiku neovládají úplně své jednání a vyjadřování. Policista musí umět přeslechnout invektivy, jejichž náhradním cílem se často stává, vnést do nepřehledné nebo i nebezpečné situace řád, uklidnit přítomné osoby, získat od nich plnohodnotné informace a spolupráci, obratně odmítnout neoprávněné požadavky a při tom všem zařídit, aby občan nakonec odcházel spokojen.¹⁹

---

¹⁷ VESELÁ, Michaela a Kateřina POSPÍŠILOVÁ. *Community policing: manuál pro uniformovanou policii*. Praha: Společně k bezpečí o. s., 2008, s. 58, 59.

¹⁸ Policie České republiky – KŘP Středočeského kraje [online] *Odkazy - akce a projekty* [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/sprava-stredoceskeho-kraje-odkazy-akce-a-projekty-community-policing.aspx>.

¹⁹ BARKER, Terry. *Jak být laskavým a efektivním policistou (pětiminutový policista)*. Praha: Pragma, 1999, s. 111. ISBN 80-7205-689-1.

2.4 Pojmy součinnost a spolupráce

Policisté zařazení na útvech služby pořádkové policie plní každodenně a nepřetržitě základní úkoly policie obecně vymezené ustanovením § 2 zákona o Policii ČR. Fakt, že jsou tyto úkoly označené jako základní, však ještě neznamená, že je jejich zajišťování jednoduché. Množství a rozmanitost protiprávních jednání, kterými se musí pořádková policie z podstaty své činnosti zabývat, vyžaduje i koordinaci sil a prostředků jiných subjektů, které se na plnění těchto úkolů spolupodílejí. V souvislosti se zapojením těchto subjektů se často používají pojmy součinnost a spolupráce.

Obsahem součinnosti při zajišťování ochrany veřejného pořádku a plnění dalších úkolů v souvislosti s trestním řízením je společná, organizovaná a plánovaná činnost služby pořádkové policie a ostatních policejních a bezpečnostních složek, která je zaměřena na upevnění ochrany veřejného pořádku a opatření k předcházení, odhalování a objasňování trestné činnosti. Součinností se tedy rozumí sladění činností všech subjektů bezpečnostního systému, podílejících se na plnění společných zájmů a úkolů za optimálního nasazení všech sil a prostředků k dosažení daného cíle.²⁰ Řadí se sem zejména součinnost se Službou kriminální policie a vyšetřování (dále jen SKPV) při plnění úkolů v trestním řízení a koordinaci získaných poznatků k podezřelým osobám a věcem pocházejícím z trestné činnosti, dále součinnost s dopravní policií na úseku zajišťování bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, součinnost s obecní či městskou policií při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a součinnost se soukromými bezpečnostními službami, která spočívá zejména v předávání zadržených osob, které byly pracovníky těchto služeb přistiženy při spáchání protiprávního jednání v místech střežených těmito službami.

Při plnění svých úkolů policie spolupracuje s obcemi a dalšími orgány veřejné správy, a rovněž s právníckými a fyzickými osobami. Z hlediska policie spolupráci s těmito subjekty upravuje hlava IV, díl 1 zákona o Policii ČR. Účelem spolupráce, který je do značné míry analogický jako u součinnosti, je sladění realizovaných činností, a to jak obsahové, časové i prostorové, s cílem splnit úkoly, zejména na úseku ochrany veřejného pořádku a boje s trestnou činností. Na rozdíl od součinnosti netvoří subjekty spolupráce tak homogenní systém. Zejména tzv. "občanský prvek" má

---

²⁰ MACEK, P., A. FILÁK a Z. CHMELA. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. Praha: Police history, 2003, s. 89 - 90. ISBN 80-86477-16-9.

specifické postavení, neboť spolupráce s občany či občanskou veřejností v sobě zahrnuje jak dobrovolnost, tak i (za podmínek stanovených obecně závazným právním předpisem) právní povinnost.²¹

Významnou podmínkou spolupráce je rovněž vzájemná informovanost spolupracujících subjektů. Jde o činnost realizovanou převážně na základě dobrovolnosti, neexistují zde vztahy nadřízenosti a podřízenosti, naopak typické jsou vztahy vzájemného respektování, uznání specifík a jistých omezení, resp. možností, které daný subjekt má a jež vyplývají z jeho postavení a úlohy v celkovém systému.²² Výjimkou je v tomto směru spolupráce policie se soudy a státním zastupitelstvím, které mohou dávat policejním orgánům pokyny k provedení opatření a úkonů nezbytně nutných k objasnění věci nebo ke zjištění pachatele. Tento vztah ale vyplývá z postavení uvedených subjektů jakožto orgánů činných v trestním řízení, jejichž postavení, vzájemné vztahy a úkoly v trestním řízení jsou dány zákonem č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní řád).

---

²¹ FILÁK, Antonín a David ZÁMEK. Moderní formy a prostředky spolupráce Policie České republiky s obcemi, právníckými a fyzickými osobami. [online] *Bezpečnostní sbory.cz* [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/3-2009/Spoluprace.htm>

²² MACEK, P., A. FILÁK a Z. CHMELA. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. Praha: Police history, 2003, s. 100-102. ISBN 80-86477-16-9.

3 - HISTORICKÝ VÝVOJ POŘÁDKOVÉ POLICIE

Dějiny lidstva jsou dějinami bojů – lidé po celou dobu své existence bojují nejen s přírodou, ale i mezi sebou navzájem. Ve starověku si státy vytvářely instituci armád pro boj s vnějším nepřítelem, ať již s cizími státy či s pouhými hordami nájezdníků. Armádám původně příslušel i další úkol, ochrana vnitřní stability státu - tedy boj s vnitřním nepřítelem. S vývojem státu pak dochází ke specializaci jednotlivých složek. Vedle vojska, určeného k vnější ochraně státu, se objevují speciální bezpečnostní sbory, zaměřené k ochraně vnitřního pořádku.²³ U nás je tento bezpečnostní sbor označován pojmem policie, což je pojem, který patří v této souvislosti ve světě k nejrozšířenějším. Dalšími rozšířenými výrazy pro označení těchto bezpečnostních sborů je například četnictvo, milice, žandarmerie aj.

Nejstarší zmínky o bezpečnostních sborech pocházejí již z antiky. Například již ve 4. století př. n. l. působili v Athénách skytští lučištníci, konající pořádkovou službu. Ve starém Římě to byly městské kohorty (cohortes urbanae) a městští hasiči (cohortes vigilum), konající hlídkovou službu.²⁴ Za pravlast moderního četnictva bývá považována Francie. Původní francouzské četnictvo bylo určeno k ochraně krále a v elitních vojscích královského dvora se udrželo až téměř do Francouzské revoluce. Po revoluci se zformovalo národní četnictvo (gendarmerie nationale), které v době míru zajišťovalo bezpečnostní službu v zemi a za války bylo začleňováno do armády, kde vykonávalo bezpečnostní funkci a v případě potřeby plnilo i funkce bojových jednotek. Za císaře Napoleona I. byli četníci začleňováni i do císařské gardy, kde zabezpečovali ostrahu císařského paláce a za války přímou ostrahu císaře či polních štábů. Francouzský vzor vojensky organizované bezpečnostní složky byl v pozdější době často kopírován a ujal se i v zemích střední Evropy.²⁵

Policejní sbory jsou nedílnou součástí jakéhokoli státu bez ohledu na politické zřízení. Jejich úkoly bývají různé – kromě obecně bezpečnostních funkcí, které jsou společné pro všechny policejní sbory, plní tyto složky v některých zemích i různé správní úkoly, například na úseku evidence obyvatel a podobně. Donedávna vykonávala

---

²³ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva I.* Praha: Themis, 1997, s. 9. ISBN 80-85821-52-4.

²⁴ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva I.* Praha: Themis, 1997, s. 10. ISBN 80-85821-52-4.

²⁵ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva I.* Praha: Themis, 1997, s. 12. ISBN 80-85821-52-4.

některé z těchto správních činností policie i u nás, v současné době ale kromě agendy na úseku zbraní a střeliva byly tyto úkoly přeneseny na obce s rozšířenou působností.

3.1 Organizace policie

Současná Policie České republiky v sobě zahrnuje jak policii uniformovanou, tak i SKPV. Ne vždy tomu tak bylo, například za první republiky byl vlastní výkon bezpečnostní služby rozdělen mezi četnictvo v terénu a policii ve městech, která byla buď státní, nebo komunální /městská, obecní). Jednalo se v podstatě o převzatý rakouský systém, kde četnictvo podporované komunální policií plnilo úkoly na venkově a státní policie ve statutárních městech. Kromě toho existovaly i další úřady se zvláštní policejní pravomocí (báňské, plavební, železniční a jiné).²⁶ Po roce 1948 byly všechny tyto sbory nahrazeny Sborem národní bezpečnosti (SNB), sestávajícím z Veřejné bezpečnosti (VB) a Státní bezpečnosti (StB), a v souvislosti s politickými změnami po roce 1989 vznikla dne 15. července 1991 na základě zákona č. 283/1991 Sb. Policie České republiky. Od 1. ledna 2009 upravuje činnost Policie ČR zákon č. 273/2008 Sb.

Činnost Policie ČR řídí policejní prezidium v čele s policejním prezidentem. Součástí Policie ČR jsou dále útvary s celostátní působností, krajská ředitelství a útvary zřízené v rámci těchto ředitelství. Krajská ředitelství policie v současné době kopírují územní členění České republiky a v rámci Policie ČR jsou samostatnými účetními jednotkami. Krajská ředitelství jsou dále rozčleněna na územní odbory, které zhruba odpovídají bývalým okresním ředitelstvím. Nejnižšími články těchto územních odborů pak jsou jednotlivá obvodní oddělení služby pořádkové policie, dopravní inspektoráty, oddělení SKPV, odbor služby pro zbraně, střelivo a bezpečnostní materiál aj.

Jak již bylo uvedeno, součástí Policie ČR jsou jak složky neuniformované (SKPV), tak i policie uniformovaná, která zahrnuje policii pořádkovou, dopravní, cizineckou a další složky. Nejpočetnější z těchto uniformovaných složek je policie pořádková, o které tato práce pojednává. Ředitelství služby pořádkové policie v současné době zastřešuje i další složky, a to železniční policii, odbor služební kynologie a hipologie a odbor speciálních potápěčských činností a výcviku. Přímý výkon služby pořádkové policie vykonávají obvodní (v Praze místní) oddělení

---

²⁶ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva II*. Praha: Police history, 1999, s. 19. ISBN 80-902670-0-9.

policie, železniční oddělení a další speciální útvary, jako organizační články krajských ředitelství policie a územních odborů, kde jsou plněny všechny úkoly vyplývající ze zákona o Policii ČR.²⁷ Obvodní (resp. místní) oddělení policie jsou označována jako základní útvary Policie ČR. Další dělení základních útvarů se odvíjí od počtu policistů na útvaru zařazených. Oddělení s počtem policistů vyšším než 60 se nazývá oddělení I. typu. Vedle vedoucího oddělení zde jsou zřízeny zpravidla dvě funkce zástupce vedoucího oddělení (zástupce vedoucího pro trestní řízení a zástupce vedoucího pro výkon služby) a 1 – 3 funkce administrativní pracovník. Oddělení II. typu má od třiceti do šedesáti policistů. Obvykle zde jsou rovněž zřízena dvě místa zástupce vedoucího oddělení (pro trestní řízení a pro výkon) a 1 – 2 administrativní pracovníci. Na oddělení III. typu činí celkový počet policistů nejméně 15, avšak méně než 30. Je zde jeden zástupce vedoucího a jeden administrativní pracovník. Na oddělení IV. typu je systemizováno do patnácti policistů a zpravidla je bez zástupce vedoucího i bez administrativního pracovníka.

Základní útvary jsou určeny k plnění úkolů služby pořádkové policie. Významnou roli mají při styku s občany, institucemi, orgány místní samosprávy apod., neboť je to zpravidla první článek policie, který s nimi přichází do kontaktu. Proto je těmto útvarům věnována velká pozornost, neboť podle jejich úrovně pak zpravidla bývá posuzována policie jako celek.²⁸

3.2 Činnost pořádkové policie

Policie České republiky patří k těm složkám státu, s nimiž se setkávají lidé v pravém slova smyslu na každém kroku. Její činnost postihuje nejrozmanitější sféry života společnosti a vzhledem k tomu je velmi mnohostranná. Proto též není snadné orientovat se v právní úpravě týkající se činnosti a organizace policejních složek. Neméně důležitý je i fakt, že policisté nefungují pouze jako donucovací orgán, ale stejně závažným úkolem je i služba veřejnosti, která je v každodenní praxi úkolem převládajícím.²⁹

---

²⁷ Policie ČR. Ředitelství služby pořádkové policie [online] ŘSPP PP ČR [cit. 2011-11-17]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-268814.aspx>.

²⁸ MACEK, P., A. FILÁK a Z. CHMELA. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. Praha: Police history, 2003, s. 43. ISBN 80-86477-16-9.

²⁹ MATES, P., B. ČECHMÁNEK, M. HROMÁDKA, K. KRAMÁŘ aj. RAJMAN. *Policejní právo*. Praha: Linde, 2006, s. 7. ISBN 80-7201-590-7.

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.³⁰ Tyto základní úkoly policie vyplývající ze zákona o Policii ČR jsou zároveň stěžejní náplní práce základních útvarů policie. Podrobněji jsou úkoly základních útvarů služby pořádkové a železniční policie stanoveny v ZP PP č. 110/2008, kde jsou vymezeny zejména v článku 4. Jedná se zejména o úkoly na úseku ochrany veřejného pořádku, předcházení kriminalitě, trestního a přestupkového řízení a rovněž správního řízení v oblasti domácího násilí, a to i včetně nezakumného řízení, spolupráce s orgány místní samosprávy při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a preventivní činnost. Kromě těchto základních úkolů se oddělení podílí na plnění dalších úkolů policie, které souvisejí s dohledem na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, s železniční, vodní a leteckou přepravou, pátráním po osobách a věcech a dohledem nad problematikou zbraní, střeliva a výbušnin.³¹

U služby pořádkové policie je dle údajů Policejního prezidia ČR v současné době zařazeno přibližně 19 000 příslušníků policie. Jde o službu, která je základním pilířem policie, a policisté zařazení k této službě jsou v každodenním přímém kontaktu s občany, orgány obcí a právníckými i fyzickými osobami. Rozsah a charakter úkolů činnosti služby pořádkové policie k jejich zajištění v zásadě omezuje možnost užší specializace oproti jiným útvarům specializovaných služeb a činí tak z příslušníků služby pořádkové policie v podstatě univerzální policisty, což klade vysoké nároky zejména na samotné policisty zařazené u služby pořádkové policie v oblasti znalostí zákonů, vyhlášek, služebních předpisů, ale i s ohledem na jejich fyzickou a psychickou připravenost. Vzhledem k již zmiňované univerzalitě příslušníků pořádkové policie je tato služba jakousi základnou pro výběr policistů do jiných specializovaných a odborných složek policie, např. pro různé složky SKPV.³²

---

³⁰ Česká republika. *Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky*, § 1, 2.

³¹ Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008 o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*, čl. 4.

³² Policie ČR. Ředitelství služby pořádkové policie [online] ŘSPP PP ČR [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-sluzba-poradkove-policie.aspx>.

Činnost policistů a zaměstnanců policie na základních útvarech řídí, organizuje a kontroluje vedoucí oddělení. Ten rovněž stanoví vnitřní dělbu práce, zodpovídá za stav a úroveň plnění úkolů jednotlivými policisty a zaměstnanci oddělení a dbá na maximálně možné využití pracovní doby policistů k výkonu obchůzkové a hlídkové služby. Zajišťuje provádění hodnocení policistů a předkládá služebnímu funkcionáři návrhy na kázeňské odměny, kázeňské tresty a jiná personální opatření a zpracovává periodická hlášení o činnosti oddělení. Nejméně jedenkrát měsíčně organizuje porady s policisty oddělení, na nichž hodnotí bezpečnostní situaci v územním obvodu oddělení, účinnost přijatých opatření, výsledky práce oddělení i jednotlivých policistů a seznamuje policisty s právními předpisy, interními akty řízení a stanovisky. Vedoucí dále stanoví systém, způsob a formu výkonu služeb na oddělení tak, aby odpovídal potřebám řešení bezpečnostní situace a skutečnému počtu policistů s důrazem na maximální efektivitu jejich výkonu. Zabezpečuje, aby technické prostředky a pomůcky přidělené oddělení a policistům byly účelně využívány k výkonu služby, organizuje a provádí kontrolu výkonu služby. V neposlední řadě zabezpečuje koordinaci činnosti oddělení v rámci spolupůsobení při zajišťování veřejného pořádku s orgány místní samosprávy.³³

Tam, kde to vyžaduje bezpečnostní situace, zatíženost oddělení a celková náročnost organizační a řídicí práce, je na oddělení systemizována funkce zástupce vedoucího. Může se jednat o zástupce vedoucího pro trestní řízení nebo zástupce pro výkon služby, případně o obě tyto funkce na obvodních odděleních I. a II. typu. Zástupce vedoucího pro trestní řízení přiděluje jednotlivým zpracovatelům spisy a dává jim konkrétní pokyny k dalšímu postupu, průběžně sleduje činnost policistů na přidělených spisech, dbá na dodržování lhůt, úroveň procesních úkonů a úplnost prověřování, odpovídá za včasné a důsledné plnění pokynů státního zástupce. V případě zjištění nedostatků zajišťuje jejich neprodlené odstranění a nápravu. Zástupce vedoucího pro výkon služby připravuje instruktáže, přiděluje policistům přestupkové spisy a dává jim pokyny k dalšímu postupu, sleduje průběh práce na přidělených spisech a v případě zjištění nedostatků zajišťuje jejich odstranění. Rovněž provádí hodnocení stavu a úrovně veřejného pořádku v územním obvodu oddělení a přijímá či navrhuje potřebná opatření včetně prevence, zajišťuje spolupráci s orgány místní

---

³³ Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008 o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*, čl. 13.

samosprávy a obecní policií, provádí kontrolu výkonu služby, vyhodnocuje použití donucovacích prostředků a zbraně a plní další úkoly uložené vedoucím.³⁴

Na obvodních odděleních I. – III. typu zpravidla bývá zřízena i funkce administrativního a spisového pracovníka, a na odděleních, kde je zřízeno recepční pracoviště, i pracovní místo policejního recepčního. Tyto funkce ale vykonávají zaměstnanci policie, nikoli policisté ve služebním poměru. Úkolem policejního recepčního je přijímání osob při vstupu do objektu, poskytování prvotních informací a výdej potřebných formulářů, obsluha spojovací techniky a plnění dalších úkolů, určených vedoucím oddělení.

---

³⁴ Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008 o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*, čl. 14.

4 - METODY A FORMY ČINNOSTI POŘÁDKOVÉ POLICIE

4.1 Metody činnosti služby pořádkové policie

Bez ohledu na místní a časové podmínky je možné v historii policejních sborů vysledovat metody a formy jejich činností, které byly uplatňovány v minulosti a jsou využívány stále. Pod pojmem metoda se zpravidla rozumí vědecký nebo účelný postup nebo způsob jednání.³⁵ Základními metodami policejní činnosti jsou především preventivně výchovná činnost (tedy prevence) a represe (čili donucení nebo též trest) – tyto dvě metody se přitom mohou i částečně překrývat, neboť některá represivní opatření zároveň mohou působit i preventivně. Někdy bývají uváděny jako samostatné metody činnosti pořádkové policie ještě přesvědčování a dohled, oboje je ale tak úzce provázáno s preventivním působením policie, že pro účely této práce zůstaneme u dělení na dvě základní metody – prevenci a represí – které zmiňují autoři MACEK a FILÁK. Prevence a represe představují podle nich základní metody činnosti služby pořádkové policie, přičemž hlavní důraz je kladen na prevenci. Represí uplatňují příslušné policejní orgány až po vyčerpání všech možností preventivních opatření.³⁶ Prevence a represe jsou strategickými metodami, které jsou v úzké korelaci a vzájemně se často prolínají.³⁷

4.1.1 Metoda prevence

Prevence zůstává i v současných podmínkách hlavním strategickým směrem v boji proti kriminalitě. Samotný pojem prevence ve svém obecném významu označuje souhrn opatření, jejichž účelem je předcházení nějakému nežádoucímu jevu. V souvislosti s činností služby pořádkové policie se tedy samozřejmě jedná o opatření směřující k předcházení narušování veřejného pořádku a páčání trestné činnosti. Význam preventivního působení spočívá především v jeho zabraňujícím účinku, který má za následek odvrácení vzniku některého z protiprávního jednání, jež jsou z hlediska zájmů společnosti nežádoucí. Eliminace takových jevů ještě před jejich vznikem vytváří celkově příznivější situaci na úseku ochrany veřejného pořádku a boje proti zločinnosti

---

³⁵ LINHART, Jiří a kolektiv. Slovník cizích slov pro nové století. Litvínov: Dialog. 2004, s. 244. ISBN 80-85843-61-7.

³⁶ MACEK, Pavel a Antonín FILÁK. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. Praha: Police history, 2002, s. 47 - 48. ISBN 80-86477-10-X.

³⁷ MACEK, Pavel a Antonín FILÁK. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. Praha: Police history, 2002, s. 50. ISBN 80-86477-10-X.

v tom, že podstatnou měrou přispívá ke snížení počtu spáchaných přestupků a trestných činů. Podstatou prevence je poznání příčin a podmínek trestné činnosti a souvisejících negativních společenských jevů a jejich následné odstranění, omezení a neutralizace.³⁸ Hlavním účelem je nedopustit, aby nadále docházelo k protiprávnímu jednání. V obecné rovině lze k dosažení preventivních účinků využít poměrně širokou škálu celých skupin opatření, která představují určité dílčí subsystemy v rámci metody prevence, uskutečňované policejními orgány všeobecně.³⁹ Vlastní systém prevence je uskutečňován formou speciálně zaměřených opatření, která můžeme rozdělit na prevenci situační a prevenci sociální.

Situační prevence se zabývá ochranou veřejného pořádku, života, zdraví a majetku, a to především prostřednictvím technické, fyzické nebo režimové ochrany, ať už se jedná o zavádění kamerových systémů, účelné plánování obchůzek nebo jiná opatření. Vychází z toho, že určité skutky se dějí v určitém čase, na určitých místech a za určitých okolností a je proto možné jim předejít, ať už tím, že je pachateli ztíženo samotné spáchání skutku, anebo tím, že jsou vytvořeny takové podmínky, které umožňují pachatelovo odhalení a dopadení. Úkolem pořádkové policie v této oblasti je především rozpoznat rizikové okolnosti a následně je řešit buď vlastními silami, nebo za přispění územní samosprávy či samotných občanů.⁴⁰

Sociální prevence je široce zaměřená, soustřeďuje se na sociální kriminogenní faktory a jejich překonávání. Jde tedy zejména o aktivity zaměřené na zlepšování nepříznivých společenských podmínek a také na aktivity ovlivňující proces sociální integrace jedince. Významným nástrojem sociální prevence kriminality je politika rodinná, zdravotní, školská, bytová, politika zaměstnanosti a další. Zaměstnání a pracovní kolektiv mohou vést k rozšiřování pozitivních sociálních kontaktů. Zároveň jsou základem k získávání příjmů k legálnímu uspokojování potřeb na základě vlastní pracovní činnosti. Také volnočasové aktivity jsou předmětem preventivních programů s cílem eliminovat aktivity kriminálního charakteru (pití alkoholu, krádeže, vandalismus) a nabídnout zejména mládeži pozitivní alternativy trávení volného času (sport, zájmové

---

³⁸ MACEK, Pavel a Antonín FILÁK. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. Praha: Police history, 2002, s. 51. ISBN 80-86477-10-X.

³⁹ MACEK, Pavel, Antonín FILÁK a kolektiv. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*. Praha: Police history, 2004, s. 213. ISBN 80-86477-21-5.

⁴⁰ VESELÁ, Michaela a Kateřina POSPÍŠILOVÁ. *Policista v okrsku. Policista*. Praha: MV ČR, 2010, č. 8, s. 18. ISSN 1211-7943.

kroužky apod.).⁴¹ Nejčastějšími aktivitami policistů v rámci sociální prevence jsou především besedy a přednášky v různých institucích, školách, domovech pro seniory a jiných zařízeních. Tyto besedy a přednášková činnost bývají někdy též považovány za samostatnou metodu přesvědčování, jak již bylo zmíněno v úvodu kapitoly.

Kromě členění prevence na sociální a situační je možno ji dělit dle adresáta na prevenci primární, sekundární a terciární. Primární prevence působí plošně, je zaměřena na celou společnost, jedná se o nepřímou strategii, neboť není zaměřena adresně. Prevence sekundární je již strategií přímou. Kromě konkrétních jedinců a rizikových skupin se zaměřuje rovněž na ochranu materiálních hodnot, které jsou častým předmětem jejich zájmu, tedy například parkoviště, chatové osady apod. Terciární prevence se zabývá již trestanými osobami a jejím účelem je zabránit recidivě, tedy opakování trestné činnosti ze strany těchto osob. Hlavními nástroji terciární prevence jsou tresty a ochranná opatření a jde tak právě o již v úvodu kapitoly zmíněný případ, kdy se prevence prolíná s represí.

I přes rozdílnost postavení, pravomocí a působnosti jednotlivých policejně bezpečnostních orgánů je možné uvažovat v rámci prevence o uplatňování taktických, technických a právních opatření, spolupráci s dalšími subjekty, právní výchově, propagandě a dalších souvisejících aktivitách.⁴²

4.1.2 Metoda represe

Druhou ze základních metod policejní činnosti je donucení neboli represe. Represivní činnost policie má za úkol již započatou trestnou činnost buď přerušit, nebo v případě jejího dokonání vypátrat jejího pachatele, jeho činnost řádně procesně zadokumentovat a předat jej orgánu určenému k potrestání, tedy soudu.⁴³ Uplatňování donucení v činnosti služby pořádkové policie ve své podstatě využívá takových prostředků, které svým charakterem zasahují různou měrou do základních lidských práv a svobod fyzických osob, jež jsou v České republice garantované Listinou základních práv a svobod (LZPS), která je součástí našeho právního řádu coby ústavní zákon č.

---

⁴¹ ŠTABLOVÁ, Renata. Kriminologie. In: vsrr.cz[online] Praha 2008 [cit. 2011-12-21]. Dostupné z: <http://www.vsrr.cz/kestazeni/predmety/kriminologie.pdf>.

⁴² MACEK, Pavel, Antonín FILÁK a kolektiv. *Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti*. Praha: Police history, 2004, s. 165. ISBN 80-86477-21-5.

⁴³ MACEK, Pavel, Antonín FILÁK a kolektiv. *Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti*. Praha: Police history, 2004, s. 33. ISBN 80-86477-21-5.

2/1993 Sb. Oprávněnost a legitimita státní moci se mimo jiné projevuje uznáním, vyjádřením a také respektováním odůvodněnosti a schopnosti používat prostředky represe (donucení).⁴⁴

V případě méně závažného protiprávního jednání, které má charakter přestupku, může trest v podobě blokové pokuty uložit přímo policista, pokud to zákon umožňuje. Konkrétní podmínky blokového řízení jsou uvedeny v ustanovení § 84 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích) a výčet přestupků, které mohou policisté projednávat v blokovém řízení, je vymezen v § 86 téhož zákona. Kromě zde uvedených přestupků je možno v blokovém řízení projednat i další přestupky, jež nejsou uvedeny přímo v zákoně o přestupcích, pokud jejich projednání v blokovém řízení umožňuje konkrétní zákon, který dané jednání za přestupek výslovně označuje.

Represivní opatření na rozdíl od prevence musí být striktně vymezena zákonem, neboť představují závažný zásah do práv a svobod občanů. Takové zásahy lze přitom provést pouze na základě zákona a v rozsahu přiměřeném chráněnému zájmu.⁴⁵ Z hlediska použitých prostředků lze represivní činnost policie rozdělit na opatření právního charakteru a technické prostředky. Prostředky právního charakteru dále dělíme podle druhu použitých právních norem na opatření trestně procesní a správní opatření. Technickými prostředky v oblasti represe jsou pak především donucovací prostředky a zbraň, jejichž použití je vymezeno v hlavě IX zákona o Policii ČR. Z hlediska vlastního způsobu použití pak rozdělujeme represivní opatření na donucení přímé a nepřímé, přičemž přímé donucení zpravidla směřuje bezprostředně k zabránění dalšímu protiprávnímu jednání, zatímco donucení nepřímé již nemá za cíl tomuto jednání zabránit a patří sem sankce za skutky již spáchané.⁴⁶ Typickou formou přímého donucení je například zadržení podezřelého podle ustanovení § 76 trestního řádu, kde je ještě rozlišeno zadržení osoby přistižené při trestném činu nebo bezprostředně poté, které může provést kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění totožnosti podezřelého, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů, a zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu, je-li dán některý z důvodů vazby, které může provést pouze policista na

⁴⁴ MACEK, Pavel, Antonín FILÁK a kolektiv. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*. Praha: Police history, 2004, s. 214. ISBN 80-86477-21-5.

⁴⁵ MACEK, Pavel a Antonín FILÁK. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. Praha: Police history, 2002, s. 61. ISBN 80-86477-10-X.

⁴⁶ MACEK, Pavel a Antonín FILÁK. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. Praha: Police history, 2002, s. 62-63. ISBN 80-86477-10-X.

základě předchozího souhlasu státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést jen, jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li osoba přistižena při trestném činu anebo zastižena na útěku.⁴⁷

Prostředky, používané policií při ochraně zákonnosti a dodržování platných předpisů, je možno rozdělit na prostředky verbální a materiální. V prvním případě se jedná zejména o různá upozornění, napomenutí, domluvy a výzvy – povinnost použít před vynucením splnění právní povinnosti odpovídající výzvy ostatně patří mezi jednu ze základních povinností každého policisty provádějícího zákrok, která pro něj vyplývá z ustanovení § 10 odst. 5 zákona o Policii ČR. K materiálním prostředkům pak patří zejména donucovací prostředky vyjmenované v ustanovení § 52 zákona o Policii ČR, a patří sem buď úkony samotného policisty (hmaty, chvaty, údery a kopy), nebo policistou na základě zákonných oprávnění používané speciální prostředky či zbraně určené k překonání odporu a zamezení útoku.⁴⁸

---

⁴⁷ Česká republika. *Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (Trestní řád)*, § 76, odst. 1, 2.

⁴⁸ MACEK, Pavel, Antonín FILÁK a kolektiv. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*. Praha: Police history, 2004, s. 33-34. ISBN 80-86477-21-5.

4.2 Formy činnosti pořádkové policie

V organizaci praktického výkonu činnosti základních útvarů služby pořádkové policie lze vymezit určité specifické formy, jimiž je zajišťováno plnění veškerých základních úkolů policie, vymezených v ustanovení § 2 zákona o Policii ČR. Tyto formy činnosti zahrnují jak organizační, tak i taktická hlediska, jejichž cílem je sladění sil a prostředků služby pořádkové policie, a to zejména za účelem kvalitního a efektivního plnění všech úkolů pořádkové policie.⁴⁹ Mezi základní formy činnosti základních útvarů služby pořádkové policie patří především dozorčí služba, hlídková služba a obchůzková služba, k plnění úkolů policejních orgánů v rámci trestního řízení pak může být na základním útvaru služby pořádkové policie zřízena skupina dokumentace. Veškerou činnost a povinnosti policistů při zajišťování všech základních forem činností služby pořádkové policie podrobněji upravuje ZP PP č. 110/2008.

4.2.1 Dozorčí služba

Dozorčí služba je významným prvkem v činnosti základního útvaru služby pořádkové policie. Přímou navazuje na činnost operačního střediska a zajišťuje akceschopnost oddělení, a to zpravidla nepřetržitým výkonem služby. Dobu a rozsah dozorčí služby stanoví vedoucí.⁵⁰ Pouze ve výjimečných případech a se souhlasem nadřízeného funkcionáře lze dozorčí službu na odděleních IV. typu (opravdu výjimečně a v odůvodněných případech rovněž na oddělení III. typu) zajišťovat pouze v pracovních dnech v rozsahu obvyklé pracovní doby místních orgánů státní správy a samosprávy.

Dozorčí služba předává hlídkám informace o stavu bezpečnostní situace v teritoriu oddělení, zajišťuje vyslání hlídek na místo oznámené události a poskytuje jim potřebné informace. Zároveň také zajišťuje styk s veřejností – přijímá, eviduje a zpracovává oznámení a rovněž podává v mezích možností potřebné informace občanům, kteří se na policii obrátí s žádostí o pomoc. V nepřítomnosti vedoucího oddělení a jeho zástupce odpovídá dozorčí služba za chod oddělení, vysílá policisty do hlídkové a obchůzkové služby, provádí jejich instruktáž, kontroluje vybavení, výzbroj a

---

⁴⁹ MACEK, P., A. FILÁK a Z. CHMELA. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. Praha: Police history, 2003, s. 11-12. ISBN 80-86477-16-9.

⁵⁰ Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008, o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*, čl. 6 odst. 1.

výstroj, během výkonu služby koordinuje jejich činnost, udržuje s nimi spojení a provádí na jejich žádost lustrace osob, vozidel a věcí v informačních systémech. Dále pak plní úkoly při ukládání, vydávání a úschově služebních zbraní, vede knihu výdeje zbraní a střeliva i další předepsané služební pomůcky a informační systémy, zejména systém ETŘ (evidence trestního řízení), do kterého jsou v současné době postupně v elektronické formě začleňovány i další důležité pomůcky pro výkon služby vedené donedávna v papírové podobě (například protokol událostí, předání a převzetí služby, evidence zajištěných a nalezených věcí, omezení osobní svobody apod.). Policista vykonávající dozorčí službu rovněž kontroluje osoby vstupující do objektu základního útvaru, přičemž musí mít přehled o osobách zdržujících se v objektu oddělení, dohlíží na zajištění ochrany objektu, odpovídá za chod a režim ostrahy policejních cel, jsou-li na útvaru zřízeny, a střeží nebo zajišťuje střežení osob předvedených, zajištěných, zadržených nebo zatčených. V případě, že je dostatečně zajištěna ochrana objektu oddělení a zabezpečeno trvalé spojení s operačním střediskem, může být policista vykonávající dozorčí službu vyslán i k výkonu obchůzkové služby (zejména na oddělení III. a IV. typu), přičemž má neustále povinnost hlásné služby vůči operačnímu středisku.

Policisté vykonávají dozorčí službu zásadně ve služebním stejnokroji a se služební zbraní na opasku s příslušným počtem nábojů.⁵¹ Vyžaduje-li to bezpečnostní situace, lze dozorčí službu posílit o další policisty ze stavu útvaru, kteří podle potřeby doplňují dozorčí službu při příjmu a dalším zpracování oznámení.

Hodnocení výkonu dozorčí služby by mělo být závislé především na úrovni příjmu trestních, přestupkových i ostatních oznámení a kvalitě jejich administrativního zpracování a dále na kvalitě komunikace s občany, řídicí a organizační činnosti při plnění vlastních úkolů a delegování služebních úkolů na další policisty.

4.2.2 Hlídková služba

Hlídková služba je základní formou výkonu služby pořádkové policie při plnění jejích hlavních úkolů na úseku ochrany života a zdraví osob, majetku fyzických i právnických osob, zajištění veřejného pořádku, dále při předcházení, zabraňování a odhalování trestné a jiné protiprávní činnosti a pátrání po pohřešovaných a hledaných

---

⁵¹ Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008, o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*, čl. 6 .

osobách a věcech. Je vykonávána v určených úsecích nebo na stanovištích k zajištění ochrany veřejného pořádku, k předcházení a odhalování trestné činnosti i k plnění dalších úkolů policie.⁵² Úsekem se přitom rozumí přesně stanovená část územního obvodu oddělení, může se jednat například o městskou čtvrť, náměstí či konkrétní ulici. Pojmem stanoviště se pak označuje místo, kde policista při plnění stanovených úkolů provádí střežení, dohled nebo kontrolu. Počet stanovišť a úseků či jejich velikost přitom nejsou nijak určeny, záleží vždy pouze a jenom na konkrétních podmínkách daného útvaru. Jednotlivé úseky a stanoviště pro výkon hlídkové služby určuje vedoucí oddělení podle bezpečnostní situace v obvodě a s ohledem na počet policistů, které má k dispozici. Přitom musí zohledňovat i možnosti dané například dopravními a technickými prostředky na oddělení. Z toho dále vyplývá i členění policejních hlídek na motorizované, jízdní, plavební či kombinované. V poslední době je na některých útvarech zaváděno i využívání jízdních kol pro výkon hlídkové a obchůzkové služby. Podle frekvence použití se pak může jednat o pravidelné hlídky vysílané do stálých úseků, ve kterých dochází ke zvýšenému narušování veřejného pořádku či páchání trestné činnosti, nebo o hlídky nepravidelné, vysílané k zajištění veřejného pořádku na kulturních, sportovních či jiných společenských akcích a při jiných příležitostech vyžadujících mimořádné posílení výkonu služby. V rámci výkonu hlídkové služby je možné policisty využít rovněž pro úkoly plynoucí ze systému centralizované ochrany, k zajištění výjezdů na tísňové volání (linka 158) a k obdobným činnostem. Velkou pozornost přitom vyžaduje nejen samotná příprava a provádění instruktáží policistů před službou, ale i při jejich následném vysílání k provedení jednotlivých zákroků neb zásahů k obnovení veřejného pořádku.⁵³ Hlídková služba je na základních útvarech služby pořádkové policie vykonávána zpravidla ve vícečlenných hlídkách, popřípadě v hlídkách smíšených, což jsou společné hlídky s příslušníky jiných bezpečnostních sborů nebo se strážníky městských či obecních policií. V souvislosti se smíšenými hlídkami je na místě uvést fakt, že podle zákona o Policii ČR je možno povolat na nezbytnou dobu k plnění úkolů policie i vojáky v činné službě a příslušníky Vězeňské služby České republiky nebo Celní správy České republiky. Vojáci a příslušníci

---

⁵² Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008, o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*, čl. 7 odst. 1.

⁵³ NÁCHODSKÝ, Zdeněk. *Taktika policejní akce*. Praha: Armex, 1993, s. 4.

uvedených bezpečnostních sborů pak mají při plnění úkolů policie oprávnění a povinnosti policisty, jejichž rozsah může být vládou ČR omezen.⁵⁴

Pokud je na základním útvaru služby pořádkové policie vyčleněno více než dvanáct policistů pro výkon hlídkové služby, je možné určit jednoho policistu pro její řízení. Policista určený k řízení hlídkové služby pak předává vedoucímu či zástupci vedoucího podklady pro zpracování plánu služeb, před nástupem služby provádí instruktáž hlídek a kontrolu výstroje a výzbroje, kontroluje plnění úkolů a v potřebném rozsahu se i sám podílí na samotném výkonu hlídkové služby, poskytuje policistům zařazeným v hlídkách odbornou a metodickou pomoc při zákrocích, shromažďuje a dále předává svým nadřízeným výslednou činnost hlídek, poznatky a informace zjištěné hlídkami v průběhu služby, a rovněž shromažďuje a předává vedoucímu podklady pro hodnocení policistů. V případě potřeby může být tento policista rovněž velen k výkonu dozorčí služby a podílet se na jednotlivých úkonech trestního řízení.

4.2.3 Obchůzková služba

Pojmem obchůzková služba se rozumí systematická, kvalifikovaná a zpravidla samostatná činnost policistů v okrscích založená zejména na dokonalé místní a osobní znalosti a úzké součinnosti a spolupráci se státními orgány, orgány místní samosprávy, obecní policií a právníky i fyzickými osobami.⁵⁵ Okrskem je přitom vyčleněna část územního obvodu útvaru, kterou mají konkrétní policisté s územní odpovědností přiděleni. Rozdělení obvodu oddělení na okrsky určuje jeho vedoucí s přihlédnutím ke správnímu členění, počtu obyvatel, bezpečnostní situaci, charakteristice území a rovněž počtu policistů, kteří jsou na útvaru k dispozici.

Výkon obchůzkové služby je plánován vedoucím oddělení nebo jeho zástupcem na denní i noční dobu, pracovní dny i dny pracovního volna, a to mimo jiné i s ohledem na požadavky policisty vyplývající z jeho odpovědnosti za bezpečnostní situaci v jemu přiděleném okrsku. Služba by policistům s územní odpovědností měla být plánována tak, aby nejméně polovinu hodin odpracovaných v kalendářním měsíci mohli věnovat obchůzkové službě. Samotný výkon obchůzkové služby by měl být především zaměřen na prevenci, výchovnou a osvětovou činnost, spolupráci se státními orgány, orgány

---

⁵⁴ Česká republika. *Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky*, § 22.

⁵⁵ Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008, o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*, čl. 2 písm. g).

místní samosprávy, právníckými a fyzickými osobami. Základním předpokladem pro kvalitní a účinný výkon obchůzkové služby je především dokonalá místní a osobní znalost. Místní znalostí rozumíme dokonalou znalost všech míst a objektů v přiděleném okrsku, které jsou svým významem a charakterem důležité pro činnost policistů při ochraně veřejného pořádku a v boji s kriminalitou.⁵⁶ Zahrnuje v sobě jednak vynikající přehled o celém území okrsku, hranicích přiděleného okrsku i celého základního útvaru, rozmístění důležitých institucí a organizací poskytujících veřejné služby včetně kontaktů na jejich zástupce, znalost míst, kde dochází nebo může docházet k narušení veřejného pořádku a páčání trestné činnosti, přehled o místech, kde dochází ke kumulaci osob dopouštějících se protiprávního jednání a o místech, kde může docházet k přechovávání či prodeji věcí pocházejících z trestné činnosti. Osobní znalostí rozumíme faktickou znalost osob bydlících nebo majících jiný vztah k přidělené územní části obvodu.⁵⁷ Předpokládá co nejlepší znalost zájmových osob policie z hlediska jejich dřívější nebo i současné protiprávní činnosti včetně jejich bydliště, pracovního zařazení, míst častého výskytu a kontaktů, dále znalost osob s kladným vztahem k policejní práci ochotných spolupracovat při předcházení a odhalování trestné činnosti, představitelů orgánů státní správy a samosprávy i jiných osob, které z titulu své funkce nebo pracovního zařazení jsou povinny spolupracovat s policií, a osob, po kterých je vyhlášeno pátrání, zejména takových osob s trvalým pobytem nebo jiným vztahem k obvodu působnosti základního útvaru.

Policista, který je vyslán k výkonu obchůzkové služby, by měl vykonávat tuto službu zpravidla ve svém přiděleném okrsku, přičemž je ve styku s orgány státní správy i místní samosprávy, s občany a s obecní policií, je-li obecní policie v jeho okrsku zřízena. V průběhu obchůzkové služby tento policista zabezpečuje ochranu veřejného pořádku, chrání život a zdraví občanů a majetek jak státu, tak i fyzických a právníckých osob. V mezích zákona a svých možností předchází a zamezuje páčání trestných činů a provádí zákroky proti jejich pachatelům, zajišťuje provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů na místě činu, případně zajistí místo činu do příjezdu výjezdové skupiny. Rovněž v průběhu obchůzkové služby odhaluje, šetří a vyřizuje přestupky, provádí jednotlivé dílčí úkony trestního řízení, získává a dále předává

---

⁵⁶ MACEK, P., A. FILÁK a Z. CHMELA. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. Praha: Police history, 2003, s. 14. ISBN 80-86477-16-9.

⁵⁷ MACEK, P., A. FILÁK a Z. CHMELA. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. Praha: Police history, 2003, s. 15. ISBN 80-86477-16-9.

poznatky a informace k prověřovaným skutkům. Během obchůzky je policista v nepřetržitém spojení s dozorčí službou a operačním střediskem. Kromě uvedených činností policista s územní odpovědností vede a průběžně aktualizuje přehled o přiděleném okrsku a předkládá jej v předepsaných intervalech ke kontrole, přičemž zodpovídá za správnost a aktuálnost údajů v něm uvedených. Vedoucímu oddělení nebo jeho zástupci pro výkon služby předkládá podklady pro plánování služeb s ohledem na plnění plánovaných úkolů v přiděleném okrsku.⁵⁸

V současnosti bohužel poměrně často bývá práce policistů rozdělena do okrsků pouze formálně. Ačkoli policisté šetří místně příslušné kauzy nebo vedou předepsaný „přehled o okrsku“, nemívají s okrskem a jeho obyvateli pravidelný kontakt, který by zároveň nebyl zatížený řešením konkrétních překročení zákona, jimiž se dotýčný policista právě zabývá. To je způsobeno v první řadě nenaplněnými stavy základních útvarů pořádkové policie, a dále pak vysokou administrativní zatížeností jednotlivých policistů, která s výše zmíněnými podstavy na útvarech velmi úzce souvisí. Pro obyvatele v okrsku tak tito územně odpovědní policisté přestávají být jejich policisty – jsou z nich pouze sběratelé informací pro plnění svých vlastních cílů, resp. pro řešení právě šetřených případů. Anonymní prostředí se tím pádem pro policisty stává méně přehledné, prováděné šetření náročnější a zpravidla i s horšími výsledky. Policisté v důsledku toho necítí podporu občanů ve své práci a vzájemná nedůvěra se tak ještě více prohlubuje. Ideálním řešením by samozřejmě bylo vytvoření podmínek pro plánování služeb policistů do jim svěřených okrsků tak, aby v nich trávili co nejvíce času, a to i v době, kdy zde zrovna neprovádí šetření.⁵⁹

4.2.4 Skupina dokumentace

V zájmu účelné dělby činnosti a prohloubení specializace a odbornosti policistů mohou vedoucí pracovníci se souhlasem svého nadřízeného určit k plnění úkolů v trestním řízení potřebný počet policistů, kteří tvoří takzvanou skupinu dokumentace.

Skupina dokumentace na základních útvarech služby pořádkové policie zabezpečuje zejména příjem a evidování trestních oznámení a jiných podnětů k

---

⁵⁸ Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008, o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*, čl. 8.

⁵⁹ Otevřená společnost, o.p.s. *21 doporučení pro pořádkovou policii v 21. století*. [online]. 2007. [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: http://www.pro-police.cz/documents/9/ProPolice_21_CZ_screen.pdf.

trestnímu stíhání, výjezdy na místa trestných činů, ohledání místa činu a provádění jiných úkonů a opatření na místech trestných činů, a to zpravidla zapojováním do systému dozorcích nebo obdobných služeb, dále zajišťuje v souladu s trestním řádem provádění dalších úkonů trestního řízení k objasnění skutkového stavu trestní věci a zjištění pachatele včetně pořizování příslušné dokumentace, provádění analýz trestných činů neznámých pachatelů, typování a prověřování podezřelých osob, zpracovávání statistických a jiných výkazů o trestných činech, podkladů pro zprávy a hodnocení stavu a úrovně trestního řízení a objasňenosti trestných činů a provádění nezbytných opatření k předcházení trestné činnosti.⁶⁰

Činnost policistů zařazených do skupiny dokumentace zpravidla plánuje, organizuje a kontroluje příslušný vedoucí pracovník, případně pracovník skupiny dokumentace pověřený jejím vedením. Bývají do ní obvykle začleněni policisté, kteří již mají zkušenosti se zpracováním trestních spisů a jejichž hlavním úkolem je řádné vedení trestního řízení a kvalitní zpracování spisů v souladu s trestním řádem a s pokyny dozorcího státního zástupce. Při samotném administrativním zpracování trestních spisů se pak řídí spisovým řádem. Policisté zařazení u obvodních (místních) oddělení policie a oddělení železniční policie jsou v rámci trestního řízení věcně příslušní k šetření a prověřování trestných činů, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři roky, a které nespádají do příslušnosti jiných organizačních článků územního odboru.⁶¹ Realizaci těchto skutků provádí skupina dokumentace zpravidla v rámci zkráceného přípravného řízení, které je upraveno v ustanoveních § 179a – f trestního řádu.

---

⁶⁰ Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 30 ze dne 21. dubna 2009, o plnění úkolů v trestním řízení*, čl. 15.

⁶¹ Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 30 ze dne 21. dubna 2009, o plnění úkolů v trestním řízení*, čl. 4.

5 - ČINNOST ZÁKLADNÍCH ÚTVARŮ SLUŽBY POŘÁDKOVÉ POLICIE V RÁMCI KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE STŘEDOČESKÉHO KRAJE, ÚZEMNÍHO ODBORU PŘÍBRAM

V rámci celé Policie ČR je zřízeno čtrnáct krajských ředitelství policie, jejichž územní obvod je shodný s územním obvodem příslušného vyššího územně samosprávného celku. Každé krajské ředitelství policie je organizační složkou státu a samostatnou účetní jednotkou, jejíž příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra České republiky. V rámci působnosti každého krajského ředitelství jsou zřízeny další útvary, které jsou jeho vnitřními organizačními jednotkami.

Středočeský kraj patří počtem obcí i obyvatel mezi největší kraje České republiky. Jeho rozloha (11 015 km²) zabírá téměř 14 % území ČR a zcela obklopuje hlavní město Prahu. Ke dni 31. 12. 2012 měl Středočeský kraj 1 279 128 obyvatel.⁶² Charakteristika území je důležitým faktorem ovlivňujícím protiprávní činnost a zatíženost policistů.

Středočeská policie vznikla v roce 1990 oddělením od Policie ČR správy hlavního města Prahy a Středočeského kraje. Krajské ředitelství policie Středočeského kraje je od 1. ledna 2009 organizační složkou státu a účetní jednotkou. Sídlem Krajského ředitelství policie Středočeského kraje je Praha 5 – Zbraslav. V čele krajského ředitelství je krajský ředitel, který je také vedoucím organizační složky státu. Územní obvod Krajského ředitelství policie Středočeského kraje je shodný s územním obvodem Středočeského kraje. Obsah činnosti útvarů policie v rámci krajského ředitelství je dán zákonem o Policii ČR, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2009. Krajské ředitelství policie Středočeského kraje je dále rozčleněno do třinácti územních obvodů, jejichž území (mimo územní odbory Praha venkov-jih, Praha venkov-západ, Praha venkov-východ) jsou shodná s bývalými okresy. Základními útvary Středočeské policie jsou obvodní oddělení pořádkové policie (celkem je jich na území Středočeského kraje 77), dále pak 5 dálničních oddělení (Bernartice, Nová Ves, Mirošovice, Poříčany a Rudná), 2 poříční oddělení (Slapy a Labe Nymburk) a oddělení doprovodu vlaků v rámci železniční policie. Uniformovaní policisté na těchto útvarech vykonávají službu při ochraně veřejného pořádku, spolupracují s místní samosprávou,

---

⁶² Český statistický úřad. [online] Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.stredocesky.czso.cz/>.

přijímají oznámení od veřejnosti a provádějí šetření k přestupkům a trestným činům spáchaným v obvodu působnosti příslušného oddělení. Zjištěné přestupky zpravidla oznamují úřadům městských částí nebo jiným věcně a místně příslušným správním orgánům. Při prověřování a objasňování trestné činnosti spolupracují s SKPV a s příslušným státním zastupitelstvím.⁶³

Obvod KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, se rozkládá v jihozápadní části Středočeského kraje na území bývalého okresu Příbram. V rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje se s rozlohou 1 692,05 km² jedná o největší územní odbor. Součástí spravovaného území je jak téměř liduprázdná oblast Vojenského výcvikového prostoru Brdy, tak i průmyslová oblast města Příbrami a hojně navštěvované rekreační oblasti v podhůří Brd, na březích řeky Vltavy a v blízkosti vodních ploch nádrží Orlík, Kamýk a Slapy. Ke dni 31. 12. 2011 bylo na tomto teritoriu evidováno 113 640 obyvatel.⁶⁴ V oblasti je celkem 121 obcí, z toho 7 měst a 1 městys, jsou zde tři správní obvody obcí s rozšířenou působností (Příbram, Dobříš a Sedlčany) a pět správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (kromě uvedených obcí s rozšířenou působností ještě Březnice a Rožmitál pod Třemšínem). V rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, je zřízeno sedm obvodních oddělení Policie ČR – jedná se o obvodní oddělení Příbram, Příbram-venkov, Dobříš, Sedlčany, Milín, Březnice a Rožmitál pod Třemšínem. Podle dělení základních útvarů se jedná o jedno oddělení II. typu (obvodní oddělení Příbram), jedno oddělení IV. typu (obvodní oddělení Rožmitál pod Třemšínem), všechna ostatní obvodní oddělení jsou odděleními III. typu.

Na všech obvodních odděleních v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, je základní formou policejní činnosti výkon dozorčí služby. Kromě OOP Příbram, kde to personální stav umožňuje a kde skutečně dozorčí služba má trvalé stanoviště na oddělení a odtud vysílá a řídí činnost hlídek, je na všech ostatních odděleních policista vykonávající dozorčí službu zároveň velen i do obchůzkové služby v terénu, přičemž udržuje nepřetržité spojení s operačním střediskem prostřednictvím radiostanice. V praxi tak v běžné pracovní době od 07:30 do 15:30 hod. policisté vykonávají dozorčí

---

⁶³ Policie ČR – KŘP Středočeského kraje. [online] Představení Krajského ředitelství policie Středočeského kraje [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/predstaveni-krajskeho-reditelstvi-policie-stredoceskeho-kraje-330351.aspx>.

⁶⁴ Český statistický úřad. Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj. [online] Pohyb obyvatel ve Středočeském kraji v roce 2011 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: [http://www.stredocesky.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/bbb805ea3500a164c12579c0002cf6d5/\\$FILE/obyv_4Q_2011.pdf](http://www.stredocesky.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/bbb805ea3500a164c12579c0002cf6d5/$FILE/obyv_4Q_2011.pdf).

službu na oddělení, kde přijímají a zpracovávají oznámení občanů a pracují na přidělených spisech, a po 15:30 hod. pak vyjíždějí do okrsků, kde vykonávají obchůzkovou službu v souladu s metodou Community policing, komunikují s občany, provádějí šetření k prověřovaným skutkům a v neposlední řadě působí preventivně. Na jediném oddělení v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, a to na OOP Příbram, je část policistů vyčleněna pro výkon hlídkové služby, která v případě potřeby zajišťuje i výjezdy na signály z objektů připojených na pult centralizované ochrany. Hlídkovou službu zde v současnosti zajišťuje 12 policistů. V minulosti bylo pro území města Příbrami zřízeno samostatné Oddělení hlídkové služby Příbram, které však bylo vzhledem ke značným odchodům policistů v rámci celého územního odboru po 1. 1. 2007 v souvislosti s účinností nového zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů sloučeno s OOP Příbram. Policisté vyčlenění pro výkon hlídkové služby se na OOP Příbram nezanedbatelnou měrou podílejí na záchytech pachatelů, a to zejména trestné činnosti v souvislosti s provozem motorových vozidel, úspěchy ale slaví i na úseku majetkové trestné činnosti.

Na žádném z obvodních oddělení v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, není zřízena recepce, naopak na všech s výjimkou OOP Rožmitál pod Třemšínem je systemizována funkce administrativního a spisového pracovníka.

5.1 Kvantitativní ukazatele nápadu trestné činnosti na území Středočeského kraje a v teritoriu Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Příbram, v letech 2007 – 2011

V následující podkapitole bakalářské práce jsou v přehledných tabulkách rozpracovány kvantitativní údaje mapující vývoj nápadu trestné činnosti a objasněnosti jak na celém území Středočeského kraje, tak i v teritoriu KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, a to v období posledních pěti let 2007 – 2011. Podkladem pro zpracování všech tabulek byly statistické údaje převzaté z informačního systému Policie ČR „Evidence trestního řízení“ (ETR). Ke všem tabulkám je rovněž zpracováno slovní vyhodnocení vztahující se k údajům v nich obsaženým.

Tab. 1 – Celkový nápad trestné činnosti a objasněnost v rámci Středočeského kraje⁶⁵

	Celkový nápad (počet evidovaných trestných činů)	Objasněno z nápadu	Objasněnost
2007	41497	12286	29,61%
2008	41347	12397	29,28%
2009	40279	13899	34,51%
2010	37310	13327	35,72%
2011	37088	13976	37,68%

Z údajů uvedených v tabulce č. 1 vyplývá, že zatímco celkový počet trestných činů evidovaných Policií ČR v celém Středočeském kraji v posledních pěti letech rok od roku poměrně výrazně klesá, daří se naopak (s výjimkou drobného poklesu v meziročním srovnání let 2007 a 2008) průběžně zvyšovat celkové procento objasněnosti a s výjimkou roku 2010 rovněž vzrůstá i celkový počet objasněných trestných činů.

---

⁶⁵ Vlastní zdroj.

Tab. 2 – Podíl KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, na nápadu trestné činnosti ve Středočeském kraji⁶⁶

	Celkový nápad trestné činnosti ve Středočeském kraji	Nápad trestné činnosti v rámci Územního odboru Příbram	Podíl Územního odboru Příbram na celkovém nápadu trestné činnosti Středočeského kraje
2007	41497	4583	11,04
2008	41347	4723	11,42
2009	40279	4215	10,46
2010	37310	3684	9,87
2011	37088	3594	9,69

Z tabulky č. 2 vyplývá fakt, že po mírném nárůstu celkového počtu trestných činů evidovaných v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, v roce 2008 oproti roku 2007 (konkrétně o 140 evidovaných deliktů), dochází v dalších letech již k trvalému a poměrně výraznému poklesu jak celkového počtu všech evidovaných trestných činů, tak i podílu KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, na celkovém počtu trestných činů evidovaných Policií ČR v celém Středočeském kraji. V procentuálním vyjádření docházelo zpočátku k velmi mírnému nárůstu, v posledních dvou letech je ale i v tomto ukazateli patrný pokles. Celkově se v součtu za rok 2011 jedná ve Středočeském kraji o pokles o nezanedbatelných 4409 skutků oproti roku 2007, na Příbramsku se jedná o rozdíl 989 evidovaných skutků ve prospěch roku 2011. Tento trend je přitom velmi příznivý i vzhledem k tomu, že v nedávné minulosti byla Příbram díky nepříliš příznivé bezpečnostní situaci v médiích nazývána „středočeským Palermem“. Zde je patrný zejména velmi výrazný pokles nápadu trestné činnosti v samotné Příbrami, který bude patrný v tabulkách zabývajících se statistikami vztahujícími se k jednotlivým základním útvarům služby pořádkové policie v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, konkrétně v tabulkách č. 5 a 6.

⁶⁶ Vlastní zdroj.

Tab. 3 – Nápad trestné činnosti a objasněnost v teritoriu KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram⁶⁷

	Celkový nápad trestné činnosti	Objasněno z nápadu	Objasněnost	Dodatečně objasněné trestné činy	Objasněno celkem	Celková objasněnost včetně dodatečně objasněných skutků
2007	4583	1078	23,52%	neevidováno	--	--
2008	4723	1093	23,14%	192	1285	27,21
2009	4215	1098	26,05%	254	1352	32,08
2010	3684	1105	29,99%	166	1271	35,48
2011	3594	1063	29,58%	183	1246	34,67

Ze statistiky objasněnosti v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, vyplývá, že celkový počet objasněných trestných činů v této oblasti je přibližně stejný, v průběhu pěti let je rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším počtem skutků objasněných z aktuálního nápadu 40 případů, což vzhledem k celkovému počtu kolem 1100 objasněných skutků není až tak zásadní číslo. Zároveň při poklesu celkového nápadu trestné činnosti díky stabilnímu počtu objasněných skutků stoupá procento objasněnosti. Co je příčinou tohoto trendu lze těžko jednoznačně stanovit, zcela jistě na tom má ale podíl i preventivní činnost základních útvarů pořádkové policie, která má rovněž nezanedbatelný podíl i na objasněnosti trestných činů, což v důsledku vede k odsouzení pachatelů, kteří pak v případě uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody logicky nemohou dále páchat trestnou činnost. Zajímavé jsou rovněž počty dodatečně objasněných trestných činů, na kterých se podílí jednak skutky rozpracované na konci předchozího roku a ukončené až v roce následujícím, ale také skutky, které se podařilo objasnit až s delším časovým odstupem, velmi často v době, kdy již byla věc odložena podle trestního řádu s odůvodněním, že nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující stíhání konkrétní osoby. Z hlediska aktuálně sledovaných ukazatelů bývají tyto skutky neprávem opomíjeny, přitom na objasnění těchto „starých“ případů je mnohdy zapotřebí

⁶⁷ Vlastní zdroj.

vyvinout ještě větší úsilí než u „čerstvých“ deliktů a z pohledu poškozeného je jisté příjemné zjištění, že odložením věci podle trestního řádu případ pro policii neskončil.

Tab. 4 – Podíl jednotlivých složek Policie ČR na objasněných trestných činech v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram (včetně dodatečně objasněných skutků)⁶⁸

	Celkový počet objasněných TČ	Počet TČ objasněných SKPV	Počet TČ objasněných policisty dopravní služby	Počet TČ objasněných útvarů pořádkové policie	Podíl základních útvarů pořádkové policie na objasněnosti
2007	1078	104	122	852	79,04 %
2008	1285	223	168	894	69,57 %
2009	1352	569	337	446	32,99 %
2010	1271	599	127	545	42,88 %
2011	1246	636	55	555	44,54 %

Přehled podílu jednotlivých složek KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, na objasněnosti svědčí především o vzrůstajícím podílu SKPV – zatímco v roce 2007 byl počet skutků objasněných SKPV dokonce nižší než počet trestných činů objasněných dopravní policií, v současné době je již více než padesátiprocentní. Neobvykle nízká čísla z let 2007 a 2008 by zřejmě mohla být důsledkem velkého odlivu zkušených policistů z SKPV v tomto období, který souvisel s účinností nového zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů datované k 1. 1. 2007. Současný poměr, v jakém se jednotlivé složky podílejí na odhalování a objasňování trestné činnosti, se již více blíží tomu, jak by situace měla vypadat, neboť uniformované složky – tedy jak dopravní, tak i pořádková policie – by se měly věnovat zejména prevenci a sbírání poznatků pro kriminální policii, která by se pak měla co nejvyšší měrou podílet na vlastní realizaci trestního řízení. Přitom základní útvary pořádkové policie samy zpracovávají širokou škálu trestných činů ať už násilného charakteru, majetkových deliktů od krádeží až po

⁶⁸ Vlastní zdroj.

různé formy hospodářské trestné činnosti, zanedbání povinné výživy či trestné činy v dopravě. Většina policistů ze základních útvarů podílejících se na trestním řízení přitom plní i úkoly v rámci dozorčích a obchůzkových služeb, což z nich dělá skutečně univerzální policisty. Už jen z tohoto stručného a velmi obecného výčtu vyplývá, že na zpracovatele trestních spisů na základních útvarech služby pořádkové policie jsou kladeny poměrně vysoké nároky co do objemu znalostí a odbornosti, neboť není dost dobře možné, aby každý ze základních útvarů měl na jednotlivé druhy trestné činnosti vyčleněné specialisty.

Tab. 5 – Nápad a objasněnost trestné činnosti na jednotlivých obvodních odděleních KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram⁶⁹

	nápad /objasněné TČ				
	(objasněnost v %)				
	2007	2008	2009	2010	2011
OOP Březnice	184/57 (30,98)	278/102 (36,69)	331/144 (43,5)	203/101 (49,57)	201/87 (43,28)
OOP Dobříš	744/164 (22,04)	1085/207 (19,08)	812/163 (20,07)	720/191 (26,53)	600/175 (29,17)
OOP Milín	366/78 (21,31)	382/101 (26,44)	356/110 (30,9)	346/135 (39,02)	288/89 (30,9)
OOP Příbram	2297/480 (20,9)	2062/377 (18,28)	1932/433 (22,41)	1473/359 (24,37)	1660/406 (24,46)
OOP Rožmitál	167/47 (28,14)	65/21 (32,31)	*	141/50 (35,46)	122/58 (47,54)
OOP Sedlčany	309/110 (35,6)	362/101 (27,9)	354/132 (37,29)	396/149 (37,63)	344/134 (38,95)
OOP Pb-venkov	516/146 (28,29)	489/186 (38,04)	427/116 (27,17)	407/121 (29,73)	420/133 (31,67)

(* v roce 2009 bylo obvodní oddělení Rožmitál spojeno s obvodním oddělením Březnice)

⁶⁹ Vlastní zdroj.

Tab. 6 – Nápad majetkové trestné činnosti na obvodních odděleních v teritoriu KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram⁷⁰

	nápad /objasněné TČ				
	(objasněnost v %)				
	2007	2008	2009	2010	2011
OOP	130/9	176/16	191/28	131/40	127/25
Březnice	(6,92)	(9,09)	(14,66)	(30,53)	(19,69)
OOP	569/37	852/65	615/28	547/53	389/40
Dobříš	(6,5)	(7,63)	(4,55)	(9,69)	(10,28)
OOP	277/11	272/12	254/22	216/25	206/25
Milín	(3,97)	(4,41)	(8,66)	(11,57)	(12,14)
OOP	1826/170	1599/72	1415/96	1072/66	1204/125
Příbram	(9,31)	(4,5)	(6,78)	(6,16)	(10,38)
OOP	112/11	41/2		100/14	67/11
Rožmitál	(9,82)	(4,88)	*	(14,0)	(16,42)
OOP	202/23	248/21	224/27	271/44	207/33
Sedlčany	(11,39)	(8,47)	(12,05)	(16,24)	(15,94)
OOP	331/14	287/16	287/11	305/42	308/40
Pb-venkov	(4,23)	(5,57)	(3,83)	(13,77)	(12,99)

(* v roce 2009 bylo obvodní oddělení Rožmitál spojeno s obvodním oddělením Březnice)

Z tabulek 5 a 6 je patrné, že nejvyšší nápad trestné činnosti v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, je na obvodních odděleních Příbram a Dobříš, naopak nejnižší je na obou odděleních v jihozápadním cípu teritoria, tj. na obvodních odděleních Březnice a Rožmitál pod Třemšínem. Tato dvě oddělení naopak mají zpravidla i nejvyšší procentuální objasněnost, což je vcelku logické, neboť při nižším nápadu trestné činnosti stačí menší absolutní počet objasněných trestných činů na vyšší procento objasněnosti a zároveň mají policisté podstatně více času na pohyb v terénu a potřebné šetření k prověřovaným případům. Majetkové delikty byly zpracovány ve zvláštní tabulce, neboť se jedná o zdaleka nejčastější druh trestné činnosti zpracovávané na základních útvarech v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, přitom objasněnost v této oblasti není tak vysoká jako celková objasněnost jednotlivých útvarů. To je způsobeno

⁷⁰ Vlastní zdroj.

faktem, že na rozdíl od jiných druhů trestné činnosti se u majetkových deliktů v drtivé většině případů jedná o skutky, kde na začátku není znám konkrétní podezřelý a činností na místě činu a dalším šetřením se ne tak často daří zajistit dostatek důkazů směřujících ke spolehlivému ustanovení pachatele a jeho následnému postavení před soud.

Tab. 7 – Počet odhalených řidičů pod vlivem návykových látek v teritoriu KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram⁷¹

	Počet řidičů pod vlivem návykových látek : celkem (TČ + přestupky)/				
	2007	2008	2009	2010	2011
OOP Březnice	5 (2 + 3)	27 (17 + 10)	42 (22 + 20)	21 (8 + 13)	36 (15 + 21)
OOP Dobříš	36 (23 + 13)	31 (22 + 9/)	43 (20 + 23)	64 (18 + 46)	83 (25 + 58)
OOP Milín	18 (12 + 6)	26 (16 + 10)	38 (25 + 13)	74 (33 + 41)	28 (8 + 20)
OOP Příbram	79 (44 + 35)	54 (40 + 14)	113 (51 + 62)	125 (49 + 76)	124 (36 + 88)
OOP Rožmitál	4 (3 + 1)	0	0	36 (12 + 24)	61 (14 + 47)
OOP Sedlčany	8 (4 + 4)	22 (9 + 13)	51 (24 + 27)	61 (24 + 37)	62 (19 + 43)
OOP Pb-venkov	49 (13 + 36)	65 (33 + 32)	42 (21 + 21)	26 (8 + 18)	51 (15 + 36)
pořádková služba celkem	199 (101 + 98)	225 (137 + 88)	329 (163 + 166)	407 (152 + 255)	445 (132 + 313)
DI Příbram	*	*	85*	181 (65 + 116)	152 (43 + 109)

(* v letech 2007-08 dopravní policie v systému ETR neevidovala řidiče pod vlivem návykových látek vůbec, v roce 2009 pouze trestné činy)

⁷¹ Vlastní zdroj.

Protože služba pořádkové policie je skutečně službou univerzální, byla za zpracovávané období vypracována i statistika záchytů řidičů pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek základními útvary služby pořádkové policie, přičemž za poslední dva roky bylo možno provést i srovnání s dopravním inspektorátem (služba dopravní policie eviduje záchyty řidičů pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek ve společném informačním systému s pořádkovou policií až od roku 2010, proto nebylo provedeno srovnání z let předchozích. Z uvedené tabulky vyplývá, že základní útvary pořádkové policie se velmi výrazně podílejí i na odhalování řidičů, kteří se tímto způsobem provinili proti zákonu č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a ohrozili tak nejen sebe, ale především ostatní účastníky silničního provozu.

5.2 Činnost pořádkové policie na Obvodním oddělení Policie ČR

Dobříš

Služební obvod OOP Dobříš se rozkládá na 355 km čtverečních a zahrnuje 25 obcí, ke kterým navíc patří ještě množství dalších osídlených míst a osad, z nichž některé jsou osídlené trvale, z velké části se ale jedná o rekreační chatové osady na březích Slapské vodní nádrže na řece Vltavě, v údolí říčky Kocáby a v Brdských lesích. Plánovaný stav oddělení je v současné době 24 policistů + vedoucí a zástupce, skutečný stav je nyní 15 policistů + vedení a co do počtu je zhruba stejný již několik let. Kromě uvedeného počtu policistů je na OOP Dobříš jedna administrativní pracovnice. Vzhledem k aktuálnímu trendu, kdy jsou poslední dva roky pozastaveny náborové nově policistů a s ohledem na úsporná opatření se v blízké budoucnosti změna tohoto stavu zřejmě ani neplánuje, lze předpokládat, že neobsazená tabulková místa se v dohledné době nebudou doplňovat a stávající stav tak zůstane zakonzervován nebo se bude v případě odchodů ještě snižovat, případně uměle udržovat krátkodobým převelením policistů z jiných oddělení v rámci studijních pobytů, což ale nelze považovat za systémové řešení.

Základní činnost OOP Dobříš je zajišťována dozorčí službou, do které jsou veleni relativně rovnoměrně všichni policisté oddělení. Policisté v nesměnném režimu zajišťují dozorčí služby dvakrát týdně v denní době v osmihodinových směnách, ostatní se střídají v nepřetržitém výkonu služby v denní i noční době. V pracovní dny bývá obvykle plánována denní služba od 07:30 do 15:30 hodin, noční pak od 15:30 do 07:30 hodin následujícího dne. O víkendech a ve dnech pracovního klidu je dozorčí služba zajišťována čtyřadvacetihodinovými směnami od 07:30 do 07:30 hodin následujícího dne. K policistovi vykonávajícímu dozorčí službu je vždy velen jeden policista jako zesílení dozorčí služby, takže služba na oddělení je v kteroukoli dobu zajišťována minimálně dvěma policisty. Kromě dozorčích služeb mají policisté plánovány ještě další služby na vyřizování administrativy a občůzkovou službu v přidělených okrscích. V praxi to tedy vypadá tak, že policista vykonávající dozorčí službu je kromě plánované občůzky na oddělení, kde přijímá oznámení, případně pracuje na vlastních přidělených spisech. V případě příjmu oznámení, vyžadujícího výjezd na místo činu, posoudí závažnost oznámeného skutku a momentální situaci na oddělení a buď vyšle pouze policistu vykonávajícího zesílení dozorčí služby, nebo vyjíždí oba společně, případně posílí ještě o někoho z policistů, který je momentálně k dispozici.

Z patnácti řadových policistů zařazených na OOP Dobříš jsou dva zpracovatelé v nesměnném režimu a společně s dalšími třemi „směnnými“ policisty, kteří nemají přidělen vlastní okrsek, tvoří skupinu dokumentace. Osm okrsků má tak na starosti deset policistů s územní odpovědností. Ti kromě zpracování přestupkových spisů a vyřizování další agendy vedené pod čísly jednacími vedou přehled o okrsku a zajišťují komunikaci s veřejností a orgány obcí společně se šetřením k trestné činnosti spáchané v jejich svěřeném okrsku. Ze strany vedení OOP Dobříš jsou policistům s územní odpovědností služby plánovány pokud možno tak, aby se mohli v rámci výkonu služby věnovat činnosti ve svém přiděleném okrsku, ať už se jedná o šetření k prověřovaným trestným činům a přestupkům, vyřizování běžné agendy související s doručováním soudních písemností, šetřením k podezřelým osobám či k osobám, po kterých je vyhlášeno celostátní pátrání, a v neposlední řadě se věnují i běžné komunikaci s občany a představiteli místních samospráv, ze které pak mohou vzejít případné podněty ke zlepšení a zefektivnění preventivního působení a zkvalitnění výkonu služby. Z komunikace s občany například policisté OOP Dobříš v součinnosti s dalšími zainteresovanými složkami dále vycházejí při rozmisťování technických prostředků, jakými jsou zejména elektronická zabezpečovací zařízení zapojená do systému centralizované ochrany, kamery městského kamerového systému apod. Rovněž jsou na základě připomínek občanů i představitelů místních samospráv operativně plánovány obchůzky, různá bezpečnostní opatření sloužící k preventivní činnosti například v chatových osadách v době mimo rekreační sezónu, kdy je zde vyšší pravděpodobnost vloupání do objektů, zvýšený dozor nad veřejným pořádkem v době konání masových kulturních akcí či koncertů hudebních skupin, u kterých je předpoklad narušení veřejného pořádku a výskytu jedinců inklinujících k extremistickým hnutím, nebo dopravně bezpečnostní akce (DBA) v součinnosti se službou dopravní policie. OOP Dobříš má dlouhodobě druhý nejvyšší nápad trestné činnosti v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, což lze mimo jiné přičíst na vrub i blízkosti Prahy a zároveň snadné dostupnosti ve směru na Prahu i na Příbram po rychlostní komunikaci R4.

Z celkového počtu sedmnácti policistů zařazených do stavu OOP Dobříš je pouze jeden policista ve služebním poměru déle než 20 let, další tři jsou ve služebním poměru 10-15 let, čtyři jsou ve služebním poměru 5-10 let, zbývajících 9 pak má za sebou méně než 5 let služby. Na druhou stranu pouze dva policisté na tomto oddělení jsou ve služebním poměru po dobu kratší než tři roky, což je však celkem pochopitelné

vzhledem k tomu, že již dva roky nebyl na KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, přijat do služebního poměru žádný nový policista.

Z 25 obcí v obvodě jsou dvě města – Dobříš a Nový Knín – přičemž pouze město Dobříš má zřízenou městskou policii s celkovým počtem 13 strážníků, kteří se střídají v nepřetržitém režimu po dvanáctihodinových směnách. Spolupráce obou složek ve městě Dobříš je dlouhodobě na velmi dobré úrovni a v systému bezpečnosti města je naprosto nevyhnutelná. Společné hlídky jsou organizovány vždy podle potřeby v rámci konkrétních akcí. Velký důraz je kladen na spolupráci na úrovni vedení obou policií tak, aby bylo dosaženo co nejlepší koordinace jednotlivých složek při plnění společných úkolů. Případné společné hlídky jsou zpravidla organizovány naprosto cíleně za účelem dosažení co největšího užitku konkrétního opatření. Podle potřeby probíhají porady vedení Městské policie Dobříš (dále jen MP Dobříš) se složkami Policie ČR. Před akcemi většího rozsahu, které jsou organizovány na území města, jsou tyto porady organizovány vždy. Nejdůležitějším partnerem MP Dobříš při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti ve městě je OOP Dobříš a Dopravní inspektorát Policie ČR Příbram. Příkladná je i spolupráce s preventivně informační skupinou KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, která společně s manažerem prevence kriminality města aktivně spolupracuje při plánování preventivního působení na území města, zejména při pořádání přednášek ve školách, předškolních zařízeních či naopak zařízeních pro seniory. Policie ČR rovněž využívá záznamy z kamerového systému od MP Dobříš při objasňování trestné činnosti různého druhu.⁷² V roce 2010 byl stávající městský kamerový systém rozšířen o další 3 kamery a celkem tak čítá v současné době 7 kamer, které pokrývají zejména Mírové náměstí, některá další velká prostranství ve městě a veřejná parkoviště. Kamerový systém pomáhá zejména při odhalování pachatelů nejrůznějšího protiprávního jednání nejen přímo při činu, ale také zpětně pomocí záznamů, díky čemuž se v nedávné minulosti podařilo usvědčit několik pachatelů majetkových a násilných deliktů. Jeden počítač připojený na městský kamerový systém je umístěn i na pracovišti dozorčí služby OOP Dobříš a v případě potřeby je tak možno i odtud ovládat jednotlivé kamery a monitorovat tak bezpečnostní situaci na území města, popřípadě i zpětně zkontrolovat kamerový záznam z místa spáchání trestného činu nebo jiného protiprávního jednání. S městem Dobříš je rovněž uzavřeno písemné organizační

---

⁷² Výroční zpráva o činnosti Městské policie Dobříš za rok 2011. [online, cit. 2012-03-25] Dostupné z: <http://www.mestodobris.cz/vyrocní-zpráva-o-činnosti-mestske-policie-za-rok-2011/d-462759>.

ujednání o výdeji údajů obecní policii a jejich využíváním v souladu s ustanovením § 11a zákona o obecní policii. Toto organizační ujednání je přílohou bakalářské práce (Příloha I.).

Tab. 8 – Struktura nápadu trestné činnosti v teritoriu OOP Dobříš⁷³

	nápad / objasněno (objasněnost v %)				
	2007	2008	2009	2010	2011
násilná	25/14 (56)	60/27 (45)	29/13 (44,83)	31/17 (54,84)	27/16 (59,26)
mravnostní	2/1 (50)	0	1/0 (0)	7/6 (85,71)	3/3 (100)
majetková	569/37 (6,5)	852/65 (7,63)	615/28 (4,55)	547/53 (9,69)	389/40 (10,28)
hospodářská	31/16 (51,61)	32/7 (21,88)	36/13 (36,11)	12/8 (66,66)	49/6 (12,24)
ostatní	117/96 (82,05)	141/108 (76,6)	131/109 (83,21)	123/107 (86,99)	132/110 (83,33)
celkem	744/164 (22,04)	1085/207 (19,08)	812/163 (20,07)	720/191 (26,53)	600/175 (29,17)

Souhrnná tabulka s přehledem nápadu trestné činnosti a jeho struktury v letech 2007 – 2011 v teritoriu OOP Dobříš vypovídá o snižujícím se celkovém nápadu a vzrůstající objasněnosti trestné činnosti od roku 2008 do současnosti, zároveň se zlepšují, případně se drží na přibližně stejné úrovni, i prakticky veškeré dílčí ukazatele. Uvedené skutečnosti svědčí mimo jiné o faktu, že i služebně mladší policisté zařazení na OOP Dobříš se navzdory krátké době trvání služebního poměru poměrně dobře zorientovali v problematice a začínají si získávat užitečné kontakty a důvěru mezi obyvateli, díky čemuž se jim daří v rámci výkonu služby eliminovat protiprávní jednání kriminálně závadových osob a částečně i objasňovat skutky již spáchané.

⁷³ Vlastní zdroj.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo obecné představení jednotlivých forem a metod činností využívaných na základních útvarcích služby pořádkové policie a jejich podrobnější rozpracování vzhledem k útvarům zřízeným v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, zejména se zaměřením na OOP Dobříš. V teoretické části práce byly v první řadě vysvětleny nejdůležitější pojmy, a dále pak v obecné rovině popsány jednotlivé formy a metody činnosti základních útvarů služby pořádkové policie. Každá z forem činností základních útvarů pořádkové policie má v každodenní policejní práci svou nezastupitelnou úlohu a nelze tak některou z nich označit za důležitější a jinou za méně důležitou. Jsou to především obvodní a místní oddělení Policie ČR, jež jsou prvotním článkem, na který navazuje činnost dalších orgánů činných v trestním řízení. Právě od kvality činnosti těchto základních útvarů se mnohdy odvíjí úspěšnost dalších stádií trestního řízení. Jsou to zejména policisté základních útvarů služby pořádkové policie, kteří jsou nejčastěji v osobním každodenním kontaktu s občany, kteří bezprostředně zakročují proti narušitelům veřejného pořádku a pachatelům trestné činnosti, kteří jsou kdykoli připraveni občanům poskytnout pomoc, přijmout od nich oznámení či podnět. Bez efektivní spolupráce policistů s občany i obecními zastupitelstvy a právníckými osobami není možné kvalitně provádět policejní práci. Zde se nachází nejširší a nejvýznamnější prostor pro vytváření příznivého klimatu mezi policií a veřejností a je nezbytné, aby i na základních útvarcích vykonávali službu zkušení policisté střední a starší generace. Tyto generace policistů však ze spousty základních útvarů během posledních pěti let prakticky vymizely a současně s nimi v podstatě téměř zaniklo i předávání dlouholetých praktických zkušeností nastupujícím policistům, navíc v současné době až na několik málo výjimek nejsou noví příslušníci policie vůbec do služebního poměru přijímáni. Za současných podmínek tak bude stabilizace policejního sboru a obnova či vytváření důvěry a kontaktů mezi policií a veřejností ještě obtížnější než doposud.

V praktické části práce bylo popsáno uplatnění dříve představených činností služby pořádkové policie na základních útvarcích v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, který je co do rozlohy největším územním odborem na teritoriu Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, a podrobněji pak byla rozpracována činnost OOP Dobříš, na kterém je autor práce služebně zařazen ve funkci zástupce vedoucího oddělení.

Přehledné tabulky obsahující kvantitativní data vztahující se k činnosti základních útvarů služby pořádkové policie zřízených v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, jež jsou zpracované v praktické části práce, přibližují jak zatíženost a výsledky tohoto územního odboru v kontextu celého Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, tak i zatíženost a výsledky jednotlivých základních útvarů služby pořádkové policie v teritoriu příbramského územního odboru. Ze zpracovaných statistických údajů vyplývá, že i přes těžkosti, s jakými se Policie ČR v současné době potýká, se daří policistům základních útvarů služby pořádkové policie v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, snižovat celkový nápad trestné činnosti na svěřeném území, a zároveň i zvyšovat podíl objasněných skutků. Nezbývá, než si přát, aby se tento trend dařilo udržet i v budoucnosti, a to nejen na Příbramsku.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Literární zdroje

1. BARKER, Terry. *Jak být laskavým a efektivním policistou (pětiminutový policista)*. Praha: Pragma, 1999. 112 s. ISBN 80-7205-689-1
2. CANDIGLIOTA, Z., K. FOUKALOVÁ a J. KOPAL. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem*. Brno: Liga lidských práv, 2010. 247 s. ISBN 978-80-87414-01-9.
3. DANICS, Štefan. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 99 s. ISBN 978-80-86708-38-6
4. FILÁK, Antonín a kolektiv. *Zákon o Policii České republiky s komentářem podle právního stavu k 12. 1. 2009*. 1. vyd. Praha: Police history 2009. 285 s. ISBN 978-80-86477-49-7
5. FOUKALOVÁ, Kristýna a kolektiv. *Bezpečnost a právo na místní úrovni: Legislativní předpoklady prosazování community policing po změně zákona o Policii české republiky*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. – Centrum ProPolice, 2010. 31 s. ISBN 978-80-87110-18-8. Dostupné také z: http://www.pro-police.cz/press_release_attachments/12/analyza-273-2008 leden2010.pdf
6. LINHART, Jiří a kolektiv. *Slovník cizích slov pro nové století*. Litvínov: Dialog. 2004. 412 s. ISBN 80-85843-61-7
7. LINHARTOVÁ, Dagmar. Pojetí community policing v České republice. *Policista*. Praha: MV ČR, 2007, č. 12, s. 7-8. ISSN 1211-7943.
8. MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva I*. 1. vyd. Praha: Themis, 1997. 178 s. ISBN 80-85821-52-4.
9. MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva II*. 1. vyd. Praha: Police history, 1999. 230 s. ISBN 80-902670-0-9.
10. MACEK, Pavel a Antonín FILÁK. *Pořádková činnost policie (obecná část)*. 1. vyd. Praha: Police history, 2002. 97 s. ISBN 80-86477-10-X.
11. MACEK, P., A. FILÁK a Z. CHMELA. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. 1. vyd. Praha: Police history, 2003. 165 s. ISBN 80-86477-16-9.
12. MACEK, Pavel, Antonín FILÁK a kolektiv. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*. 1. vyd. Praha: Police history, 2004. 253 s. ISBN 80-86477-21-5.

13. MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. Dějiny obecních policíí I. 1. vyd. Praha: Police history, 2004. 215 s. ISBN 80-86477-26-6.
14. MATES, P., B. ČECHMÁNEK, M. HROMÁDKA, K. KRAMÁŘ a J. RAJMAN. *Policejní právo*. 3. vyd. Praha: Linde, 2006. 368 s. ISBN 80-7201-590-7
15. NÁCHODSKÝ, Zdeněk. *Taktika policejní akce*. 1. vyd. Praha: Armex, 1993. 233 s.
16. TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. 1. vyd. Praha: Anag, 2009. 304 s. ISBN 978-80-7263-541-2.
17. TOŠOVSKÝ, M., O. SKALNÍK, M. HRINKO a D. JASOVSKÁ. *Čtení o community policing*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s – Centrum ProPolice, 2010. ISBN 978-80-87110-20-1. Dostupné také z: http://www.pro-police.cz/press_release_attachments/18/cteni-o-cp.pdf
18. VESELÁ, Michaela a Kateřina POSPÍŠILOVÁ. Policista v okrsku. *Policista*. Praha: MV ČR, 2010, č. 8, s. 18. ISSN 1211-7943
19. VESELÁ, Michaela a Kateřina POSPÍŠILOVÁ. *Community policing: manuál pro uniformovanou policii*. Praha: Společně k bezpečí o. s., 2008. Dostupné také z: http://www.community-policing.cz/soubory/dok_manual.pdf

Elektronické zdroje

1. Český statistický úřad. [online] Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.stredocesky.czso.cz/>
2. FILÁK, Antonín a David ZÁMEK. Moderní formy a prostředky spolupráce Policie České republiky s obcemi, právníckými a fyzickými osobami. [online] *Bezpečnostní sbory.cz* [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/3-2009/Spoluprace.htm>
3. Otevřená společnost, o.p.s. *21 doporučení pro pořádkovou policii v 21. století*. [online] 2007. [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: http://www.pro-police.cz/documents/9/ProPolice_21_CZ_screen.pdf
4. Policie České republiky. KŘP Středočeského kraje [online] *Odkazy - akce a projekty* [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/sprava-stredoceskeho-kraje-odkazy-akce-a-projekty-community-policing.aspx>

5. Policie ČR. KŘP Středočeského kraje. [online] *Představení Krajského ředitelství policie Středočeského kraje* [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/predstaveni-krajskeho-reditelstvi-policie-stredoceskeho-kraje-330351.aspx>
6. Policie České republiky. Ředitelství služby pořádkové policie [online] *ŘSPP PP ČR* [cit. 2011-11-17]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-268814.aspx>.
7. Policie ČR. Ředitelství služby pořádkové policie [online] *ŘSPP PP ČR* [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-sluzba-poradkove-policie.aspx>
8. ŠTABLOVÁ, Renata. *Kriminologie*. In: vsrr.cz [online] Praha 2008 [cit. 2011-12-21]. Dostupné z: <http://www.vsrr.cz/kestazeni/predmety/kriminologie.pdf>
9. Město Dobříš. *Výroční zpráva o činnosti Městské policie Dobříš za rok 2011*. [online, cit. 2012-03-25] Dostupné z: <http://www.mestodobris.cz/vyrocnizprava-o-cinnosti-mestske-policie-za-rok-2011/d-462759>

Legislativní dokumenty

1. Československo. *Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (Trestní řád., § 76, odst. 1, 2*. In: *Sbírka zákonů Československé socialistické republiky*. 1961, částka 66, s. 513-576. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1961/sb66-61.pdf>
2. Česká republika. *Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky*. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4086-4116
3. Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110 ze dne 20. června 2008, o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*.
4. Policejní prezidium ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 30 ze dne 21. dubna 2009, o plnění úkolů v trestním řízení*

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- informační systém Policie ČR Evidence trestního řízení (ETŘ)

SEZNAM ZKRATEK

DBA	dopravně bezpečnostní akce
ETŘ	Evidence trestního řízení
KŘP StČ. kraje	Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
LZPS	Listina základních práv a svobod
MP	Městská policie
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
OOP	obvodní oddělení policie
PP ČR	Policejní prezidium České republiky
ŘSP	Ředitelství služby pořádkové policie
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SNB	Sbor národní bezpečnosti
StB	Státní bezpečnost
TČ	trestný čin / trestná činnost
ÚO	Územní odbor
VB	Veřejná bezpečnost
ZP PP	závazný pokyn policejního prezidenta

SEZNAM TABULEK

- Tab. 1 – Celkový nápad trestné činnosti a objasněnost v rámci Středočeského kraje
- Tab. 2 – Podíl KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, na nápadu trestné činnosti ve Středočeském kraji
- Tab. 3 – Nápad trestné činnosti a objasněnost v teritoriu KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram
- Tab. 4 – Podíl jednotlivých složek Policie ČR na objasněných trestných činech v rámci KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram (včetně dodatečně objasněných skutků)
- Tab. 5 – Nápad a objasněnost trestné činnosti na jednotlivých obvodních odděleních KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram
- Tab. 6 – Nápad majetkové trestné činnosti na obvodních odděleních v teritoriu KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram
- Tab. 7 – Počet odhalených řidičů pod vlivem návykových látek v teritoriu KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram
- Tab. 8 – Struktura nápadu trestné činnosti v teritoriu OOP Dobříš

PŘÍLOHY

- I. Organizační ujednání o výdeji údajů obecním policiím a jejich využívání mezi KŘP Stč. kraje, ÚO Příbram, OOP Dobříš a městem Dobříš
- II. Okrsky ve služebním obvodě OOP Dobříš
- III. Záznam k trestnému činu – přední strana
- IV. Oznámení přestupku – přední strana

Příloha I.

Organizační ujednání o výdeji údajů obecním policiím a jejich využívání mezi KŘP Stř. kraje, ÚO Příbram, OOP Dobříš a městem Dobříš

Organizační ujednání o výdeji údajů obecním policiím a jejich využívání

**Policie České republiky
Krajské ředitelství Středočeského kraje
obvodní oddělení Dobříš územní odbor Příbram**

**zastoupená
komisař npor. Ing. Bc. Muzikář Martin
vedoucí oddělení**

a

**Městský úřad Dobříš
zastoupený
Mgr. Melša Jaroslav**

uzavírají k provedení § 11a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, tato organizační ujednání o výdeji údajů obecním policiím a jejich využívání.

Čl. 1

Obecní policii jsou poskytovány pro plnění jejich úkolů dle zákona č. 553/1991 Sb. Policií České republiky údaje z informačních systémů "Pátrání po motorových vozidlech" a "Pátrání po osobách" (dále jen "informační systém").

Čl. 2

(1) Výdej údajů obecním policiím z informačních systémů provádí určené pracoviště Policie České republiky okresního (obvodního, městského) ředitelství (dále jen "určené pracoviště").

(2) Pro potřeby výdeje údajů poskytuje Policie České republiky okresní (obvodní, městské) ředitelství obecní policii hesla.

Čl. 3

Požadavek na výdej údajů (dále jen "dotaz") na určeném pracovišti se v případě, je-li předání osobních údajů nezbytné k odstranění bezprostředního závažného ohrožení bezpečnosti osob nebo veřejného pořádku, uplatňuje s využitím telefonického spojení z předem nahlášené pevné telefonní linky (postup při uplatňování dotazu a výdeji údajů upravuje čl. 4 a 5). V ostatních případech se uplatňuje písemnou žádostí, která musí obsahovat účel, pro který mají být osobní údaje předány¹³.

Čl. 4

(1) Dotaz je oprávněn na určeném pracovišti zadat pouze pracovník místně

¹³ § 42k zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 60/2001 Sb.

příslušného sdruženého pracoviště obecní policie (dále jen "tazatel").

(2) Při zadání dotazu s využitím telefonického spojení je tazatel povinen

- a) prohlásit se stanoveným heslem,
- b) sdělit účastnické číslo pevné telefonní linky.
- c) sdělit své jméno, příjmení a identifikační číslo.

(3) Uživatelské jméno je tvořeno prvním písmenem jména a prvním písmenem příjmení (bez diakritických znamének, psáno malými písmeny, místo písmene "ch" se uvádí "c" a z identifikačního čísla strážníka obecní policie v rozsahu alespoň jedné číslice, např. ah002).

Čl. 5

(1) Určené pracoviště prověří zpětným dotazem identifikaci tazatele a sdělí mu výsledek lustrace ve formě prochází/neprochází. U závažných případů vyžadujících zvláštního zřetele musí určené pracoviště poskytnout doplňující informace k zabezpečení bezprostřední ochrany života nebo zdraví zakročujících strážníků obecní policie (nebezpečný ozbrojený pachatel, osoba s nakažlivou chorobou apod.).

(2) V případě pozitivní lustrace určené pracoviště zajistí ve spolupráci s obecní policií příslušná neodkladná opatření.

Čl. 6

Obecní policie je povinna

- a) využívat údaje pouze pro plnění svých úkolů podle zákona č. 553/1991 Sb.,
- b) uchovávat je pouze po dobu nezbytně nutnou pro plnění těchto úkolů,
- c) vést evidenci dotazů pro případné dokladování oprávněnosti a účelnosti,
- d) zabezpečit, aby se s údaji neseznámila nepovolaná osoba,
- e) předat seznam účastnických čísel pevných telefonních linek, které bude využívat k provádění dotazů na určené pracoviště,
- f) přidělit uživatelské jméno (čl. 4) každému tazateli a vést jejich evidenci,
- g) předat seznam oprávněných tazatelů a provádět jeho aktualizaci.

Dobříš dne .....

Za Policii České republiky :

komisář mpor. Ing. Bc. Muzikář Martin
vedoucí OOP Dobříš

Za městský úřad :

Mgr. Melša Jaroslav
starosta města Dobříš

Příloha II.

Okrsky ve služebním obvodě OOP Dobříš

OKRSKY ve služebním obvodě OOP Dobříš

- A** .....
A1 - Dobříš
A2 - Větrník, Vlaška, Brodce
A3 - Chotobuš
- B** .....
B1 - Rosovice, Sychrov, Hošímy
B2 - Buková, Malá Buková, Píčovský vršek
B3 - Píčov, Žitovy
B4 - Obořiště, Lhotka, Svaté Pole, Budínek
- C** .....
C1 - Daleké Dušníky, Drublice, Skalce
C2 - Nečín, Žebrák, Lípiny
C3 - Obory, Vápenice
C4 - Hřiměždice, Vestec, Přední + Zadní Háj
- D** .....
D1 - Drhovy, Drhovec, Nechačov, Nový Dvůr, Homole
D2 - Drevníky, Slovanská Lhota, Mělna
D3 - Županovice
D4 - Borotice, Hubenov, Dražetice, Cholín, Čelina, Smlovice
- E** .....
E1 - Mokrovraty, Pouště
E2 - Nová Ves pod Pleší
E3 - Malá + Velká Hraštice
- F** .....
F1 - Nový Knín, Kozí Hory, Sudovice, Chramiště
F2 - Nové Dvory, Krámy, Libělec, Porostliny, Zlatý Důl
- G** .....
G1 - Chotilsko, Sejká Lhota, Křenická, Živohešť, Hněvšín, Lipí
G2 - Čim, Hrdlička
G3 - Chotilsko, Krížov, Korkyně, Pankov, Smlovice
G4 - Prostřední Lhota, Záborná Lhota, Mokrsko
- H** .....
H1 - Rybníky, Libice, Budín
H2 - Stará Huť
H3 - Voznice, Chouzavá

Příloha III.

Záznam o trestném činu – přední strana

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor vyšší služby Příbram
Obvodní oddělení Dobříš

Č. j.: KRPS- /Č. j.:

Změny:
Pu.č.

Z Á Z N A M

k případu

EVIDENCE UDÁLOST

druh deliktu vývojové stádium
stav události ohroženo dle útočník který ohrožil
místo obce část obce
ulice
čp. pravo
doba činu od do
způsob provedení
chování pachatele
příčina a podmínky výbuch
škoda - Kč pátání
právní kvalifikace stanovil
změna právní kvalifikace stanovil
příležitost změny
územně odpovědný změna
1. OZNÁMENÍ-ZJIŠTĚNO dne v hod.
jak:

vznamovatel vymožení žilá nežádí nepřichází v úvahu
vyrozuměn dle jak kým podpis

2. OPATŘENÍ UČINĚNÁ BEZPROSTŘEDNĚ PO OZNÁMENÍ

Příjezd na místo činu

Kde	policijní orgán	operativce	kriminolog	vyšetřovatel	posovad	pos. ř. (příj.)
Příjezd:						

*) rozhodne se samostatně.

Příloha IV.

Oznámení přestupku – přední strana

Č. j.: _____ V _____ dne _____ 20 _____
Přílohy: _____
_____

Oznámení (odevzdání) přestupku (věci)*

Podle § 58 odst. 1 / odst. 3 písm. a / * zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, podávám oznámení (odevzdávám) přestupku (věci)* na

Podezřelý(i):

1. Jméno: ..... Příjmení: ..... Rození: .....
Narozen(a): ..... Místo: ..... Okres: .....
Trvalý pobyt: ..... Tel.: ..... Okres: .....
Přechodný pobyt: ..... Tel.: .....
Adresa zaměstnavatele: .....
Číslo OP: ..... Rodné číslo: .....

Poškozený(i):

1. _____
Jméno a příjmení Datum a místo narození (rodné číslo)
_____ tel.
Trvalý pobyt
_____ tel.
Přechodný pobyt

Svědci:

1. _____
Jméno a příjmení Datum a místo narození
_____ tel.
Trvalý pobyt
_____ tel.
Přechodný pobyt

2. _____
Jméno a příjmení Datum a místo narození
_____ tel.
Trvalý pobyt
_____ tel.
Přechodný pobyt

Podstata přestupku (věci):

* Nehodící se škrtněte